

EU-handslaget

UPPFÖLJNING AV KOMMUNER OCH REGIONERS ÅTAGANDEN

Förord

Runt om i landet anordnas en rad initiativ och aktiviteter för att stärka kunskapen, delaktigheten och engagemanget kring vårt svenska EU-medlemskap. Demokratisoppa, informationsinsatser på tågstationen eller vid det lokala kosläppet, bussturer till EU-finansierade projekt, nätverksträffar och utbildning för förtroendevalda, tjänstepersoner och medborgare är bara några exempel.

Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) medlemmar betraktar EU-handslagen som en välkommen injektion i arbetet för att stärka delaktigheten i EU, även om det ibland för mindre kommuner kan vara svårt att få resurserna att räcka till. Många medlemmar vittnar om den fina samverkan som sker mellan kommuner och regioner i arbetet med EU-frågor.

Förbundet har under våren följt upp de lokala och regionala EU-handslagen som ingåtts under 2017 och 2018. I denna rapport presenteras resultaten och reflektioner för arbetet framgent.

SKL fortsätter att stötta delaktighetsarbetet och utvärderar fortlöpande förbundets erbjudande till medlemmarna. Har du önskemål? Hör gärna av dig! Det är en fråga om demokrati.

Stockholm, 2019-10-15

Jerker Stattin

Chef för Internationella sektionen

Innehåll

Ökad delaktighet i EU	4
Sammanfattning	4
Bakgrund	5
Syfte	6
Metod	6
Resultat	9
Reflektion	11
Genomförda EU-handslag	13
Stockholm 7 december 2016	13
Skellefteå 22 februari 2017	15
Norrköping 23 maj 2017	16
Visby 5 juli 2017	20
Hässleholm 31 augusti 2017	22
Göteborg 29 september 2017	26
Falun 4 oktober 2017	28
Stockholm 26 oktober 2017	32
Karlstad 7 november 2017	34
Gävle 28 november 2017	35
Ockelbo 28 november 2017	38
Västerås 24 januari 2018	39
Gislaved 2 mars 2018	43
Uppsala 23 mars 2018	47
Ystad 18 april 2018	52

Ökad delaktighet i EU

En uppföljning av EU-handslaget och kommuner och regioners åtaganden.

Sammanfattning

EU-handslaget syftade till samhällsomfattande krafttag i arbetet med att stärka kunskap, insyn och delaktighet i EU-relaterade frågor i Sverige. Representanter från kommuner, regioner, arbetsmarknadsparter, läroverk, ungdoms- och studieförbund ingick en överenskommelse med regeringen om att genomföra ambitionshöjande åtgärder, utifrån respektive aktörs förutsättningar och behov.

Denna rapport ämnar följa upp lokala och regionala åtaganden samt lyfta goda exempel på hur man på olika sätt kan stärka och främja delaktigheten i EU. Uppföljningen utgör en del av Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) åtagande, och representerar förbundets fortsatta engagemang i frågan.

Tillsammans åtog sig kommuner och regioner fler än 150 konkreta åtgärder, varav 90 procent sedermera har genomförts. Vanligast förekommande åtaganden avser arbete med att på olika sätt främja delaktighet och insyn i EU. Detta exempelvis genom medverkan i lokala, regionala och internationella nätverk, eller etablering av interna rutiner för omvärldsbevakning och besvarande av EU-samråd.

SKL:s sammanställning summerar en kreativ flora av initiativ från kommunal och regional nivå: demokratisoppa, EU-årsöversikter, informationskampanjer vid det lokala kosläppet och många fler. Skilda förutsättningar till trots, kommuner och regioner förenas i ambitionen om ökad delaktighet i EU.

Svenska kommuner och regioner bedriver redan ett aktivt EU-arbete, varför det är svårt att särskilja initiativ till följd av EU-handslaget från handlingar som ändå skett inom ramen för ordinarie verksamhet. Denna distinktion är dock inte nödvändigtvis avgörande, då det i sammanhanget är utfallet – ett ökat engagemang för EU-frågor – som är av intresse.

EU-handslaget har upplevts som kompletterande, men också pådrivande i interna organisatoriska processer. Handslaget har legitimerat nyetablerade rutiner och fokusförflyttning i linje med ett mer EU-orienterat perspektiv. Initiativet har även bidragit till kontinuitet i det långsiktiga och ändamålsenliga arbetet med ökad delaktighet i EU – på tjänstemanna- såväl som lokalpolitisk nivå. Centrala initiativ, likt EU-handslaget, välkomnas därför unisont av medlemskollektivet – samtidigt som behovet av uppföljning, kontinuitet och långsiktighet understryks. SKL delar denna uppfattning, och poängterar vikten av bestående forum för samverkan mellan kommunal, regional och nationell nivå i det EU-relaterade arbetet.

Bakgrund

Den 7 december 2016 bjöd dåvarande EU- och handelsminister Ann Linde in till ett nationellt EU-handslag. Handslaget utgjorde startskottet för ett landsomfattande gemensamt arbete, med syfte att stärka delaktigheten i EU och engagemanget för frågor som beslutas inom EU-samarbetet. Det handlar om att stärka Sveriges röst i EU-arbetet, och är ytterst en fråga om demokrati.

Initiativet följer *Utredningen om delaktighet i EU*, vars slutbetänkande överlämnades av särskild utredare, universitetslektor Maria Strömvik, i början av 2016.¹ EU-handslaget ämnade bemöta utredningens förslag om åtgärder för att höja informationstillgång och kunskap, samt främja insyn och delaktighet i EU-relaterade frågor. Detta genom att ingående parter åtog sig att genomföra ambitionshöjande åtgärder, i linje med utredningens rekommendationer.

Totalt ingick 77 aktörer EU-handslag med regeringen – ett starkt engagemang och partnerskap mellan regioner, kommuner, arbetsmarknadsparter, universitet, ungdomsorganisationer och studieförbund.

Läs mer: [Om EU-handslaget, EU på hemmaplan](#)

¹ SOU 2016:10. Betänkande av Utredningen om delaktighet i EU. *EU på hemmaplan*

Syfte

Denna rapport syftar till att följa upp SKL:s och medlemmars respektive åtaganden i samband med EU-handslaget. Resultatet ligger till grund för förbundets översyn av det fortsatta arbetet med kunskapshöjande aktiviteter i EU-relaterade spörsmål. Ytterst ämnar rapporten bidra till en konsoliderad uppföljning och utvärdering av EU-handslagets resultat.

Metod

Rapporten baseras på en självutvärderande enkätstudie, distribuerad till de svenska kommuner, kommunförbund, regioner och regionala nätverk som ingick EU-handslaget. Totalt skickades 41 enkäter mellan 8–9 april 2019, med tre veckors svarstid.

Svarsprocent och bortfall

Efter två påminnelser och utrymme för förlängd svarstid besvarade 34 av 41 respondenter enkäten. Svarsprocenten 83 procent bedöms vara god, och utgör grunden för ett tillförlitligt resultat. Andelen respondenter som ej besvarade enkäten räknas bort, och uppgick till 17 procent. Uteblivna svars eventuella, om än marginella, påverkan på resultatet bör samtidigt beaktas.

Datainsamling och bearbetning

Enkäten strukturerades i två delar, med utgångspunkt i de, på förhand dokumenterade, åtaganden som respektive part utlovat i samband med handslaget. I den första delen ombads respondenten markera huruvida åtaganden genomförts och hur, alternativt inte genomförts och varför. Den andra delen av frågeformuläret gav möjlighet till generella kommentarer och reflektioner kring EU-handslaget i sin helhet.

Svaren sammanställdes, kodades och kategoriserades. I syfte att underlätta statistisk redogörelse, tillika förtydliga kopplingen till *Utredningen om delaktighet i EU*, kategoriserades respektive åtaganden efter de tre övergripande behovsområden, och åtföljande rekommendationer, som identifierades i utredningens slut-betänkande. I praktiken innebar det att varje enskilt åtagande klassificerades som insats för att: (i) *förbättra informationstillgång*, (ii) *höja kunskapen* eller (iii) *främja insyn och delaktighet*.

Alla åtaganden tangerar någon av dessa tre kategorier. Vissa åtaganden inkorporerar fragment från delar eller alla kategorier, och indelningen har gjorts utifrån åtagandets tyngdpunkt. Stringent kategorisering har säkerställts genom utarbetade egenskapsbeskrivningar av respektive kategori och upprepade kontrollgranskningar. Oaktat detta, bör hänsyn tas till potentiell felklassificering innan slutsatser konkluderas. Exempel och beskrivning av respektive kategoris egenskaper återfinns i efterföljande avsnitt *Typer av åtaganden*.

Samtidigt ska denna kategorisering ses som en fingervisning, snarare än statistiskt säkerställd sanning. De olika typerna av åtaganden hänger i slutändan naturligtvis ihop. Tillgång till information är en förutsättning för kunskapshöjning, som i sin tur möjliggör ökad delaktighet och insyn.

Typer av åtaganden

Förbättra informationstillgång

Tillgängliggörande av aktuella EU-ärenden och EU-relaterad information gentemot förtroendevalda och tjänstepersoner, såväl som allmänheten. Detta genom att lyfta och integrera EU-perspektivet i den egna organisationen eller genom att skapa arenor för informationsutbyte och diskussion kring EU-relaterade spörsmål. Det kan exempelvis handla om att anordna evenemang, utveckla nyhetsbrev och skrifter eller informationsspridning via den egna hemsidan och sociala media.

Exempel: *"Hedemora kommun åtar sig att uppdatera kommunens hemsida med fakta, information och kunskap gällande EU-frågor."*

Höja kunskapen

Arrangera eller medverka i kunskapshöjande aktiviteter, såsom seminarier, studieresor eller utbildningar. Kunskapshöjande aktiviteter kan avse interna insatser för politiker och tjänstemän, såväl som externa initiativ riktade till allmänheten.

Exempel: *"Tierps kommun åtar sig att delta i SKL och Sieps kunskapshöjande seminarium."*

Främja insyn och delaktighet

Ökad samverkan i arbetet med att påverka EU i frågor av vikt för mål och prioriteringar på kommunal och regional nivå. Detta framför allt genom medverkan i regionala och internationella nätverk, plattformar och projekt, men också genom fortsatt arbete med projektansökningar och finansiering via EU:s strukturfonder, eller utveckling av interna rutiner för omvärldsbevakning och besvarande av kommissionens samråd. Vidare avses även särskilda satsningar riktade mot unga, funktionsnedsatta och utlandsfödda, exempelvis genom EU-skolambassadörsprogram, demokratiambassadörer eller utbyte genom Europeisk Volontärtjänst.

Exempel: *"Region Uppsala upprättar ett EU-projektkontor för att dels öka Region Uppsalas engagemang i EU-projekt, dels stödja och mobilisera aktörer i länet att bidra till sammanhållningspolitikens målsättningar."*

Metodkritik

Självskattningsmetoden medför oundvikligen vissa brister vad gäller tillförlitlighet. Detta då det detaljerade uppföljningsansvaret tillfaller respondenten, som ges stor frihet att själv bedöma utfallet av respektive åtagande. Men eftersom majoriteten av åtagandena avser interna och organisatoriska insatser, bedömdes detta likväl vara bästa tillvägagångssätt för en uppföljning.

Att flertalet åtaganden är av övergripande och strategisk karaktär innebär svårigheter vid kontrollgranskning av genomförandet. Ett antal respondenter har exempelvis angett ökad EU-finansiering som uttalat mål, vilket svårligen kan bedömas efter så kort tid. Att öka den kommunala och regionala nivåns möjligheter till inflytande tidigt i EU:s lagstiftningsprocess är ett annat exempel, som föranleder mer omfattande och djupgående analys än vad som varit möjligt inom ramen för denna studie. Med detta sagt har respondenters motivering och exempel ansetts utgöra tillräckligt, om än förenklat, underlag för klassificering och slutledning.

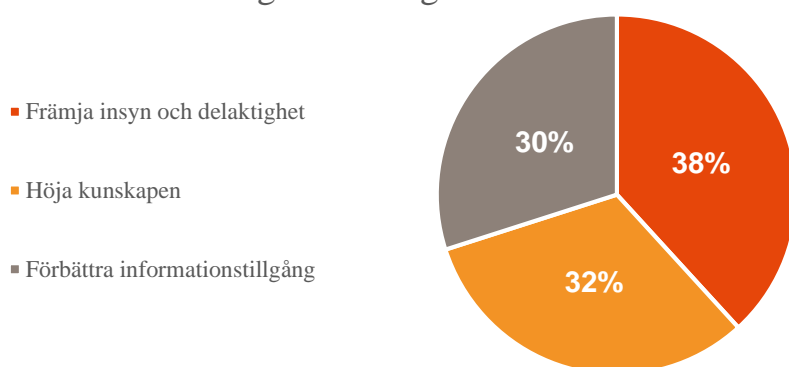
En utvärdering av EU-handslaget i termer av genomförda och icke-genomförda åtaganden kan i grunden ifrågasättas. Svenska kommuner och regioner bedriver redan ett aktivt EU-arbete, varför det är svårt att särskilja initiativ till följd av EU-handslaget från handlingar som ändå skett inom ramen för ordinarie verksamhet. Å andra sidan möjliggör denna studies ansats en kvantifierbar skattning, som i sin tur kan lägga grunden för efterföljande diskussioner kring initiativets verkan.

Resultat

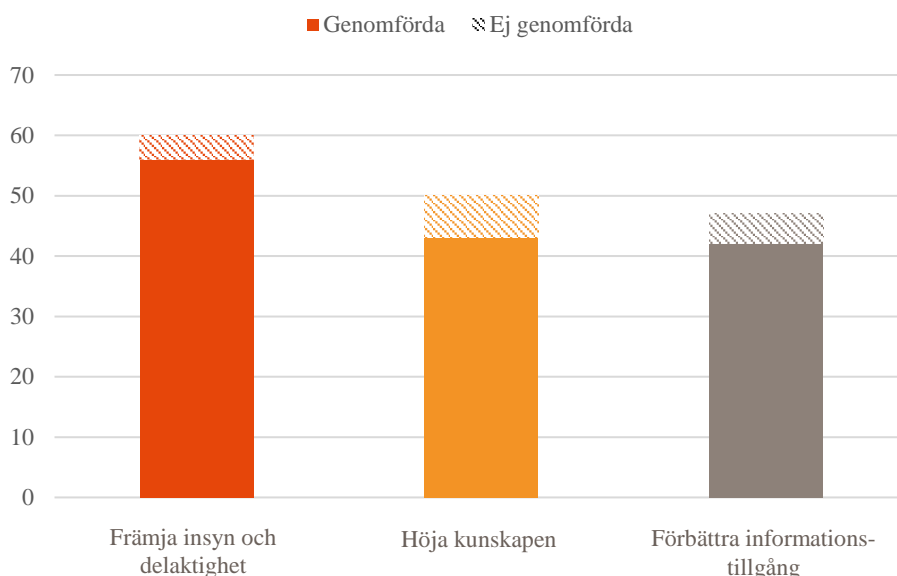
Respondenterna ingick tillsammans 157 åtaganden, varav 141 sedermera har genomförts. Med andra ord har cirka 90 procent av de åtaganden som svenska kommuner och regioner utlovade i samband med EU-handslaget genomförts.

Alla åtaganden syftade till ambitionshöjande insatser beträffande kunskapslyft, förbättrad informationstillgång respektive främjad insyn och delaktighet i EU-relaterade frågor. Flest avsåg det sistnämnda, efterföljt av kunskapshöjande insatser och förbättrad informationstillgång.

Kommuner och regioners åtaganden

Bryter vi ned åtaganden i sina respektive underkategorier, ser vi att åtaganden som syftar till främjad insyn och delaktighet också hade högst andel genomförande, medan kunskapshöjande insatser hade högst andel ej genomförda.

Den vanligaste orsaken till att åtaganden inte genomförts är brist på personella resurser. Detta gäller framför allt mindre kommuner, där ansvaret ofta faller på enstaka tjänstepersoner. Avsaknad av personella resurser korrelerar med tidsbrist, vilket också frekvent anges som förklaringsmodell. Sammantaget fordrar detta prioriteringar inom organisationen, vilket i flera fall har inneburit att EU-handslagets åtaganden hamnat i skymundan.

I enstaka fall uppges politiskt maktskifte eller omorganisation ha hämmat kontinuitet och fullföljning av åtaganden. Det kan innebära förändrade prioriteringar vilket har påverkat arbetets riktning. Samtidigt är det just kontinuitet som eftersträvas av många, med ett långsiktigt EU-perspektiv i förgrunden. Centrala initiativ, likt EU-handslaget, välkomnas därför även fortsättningsvis, då det upplevs ha gett en skjuts framåt i det strategiska och EU-orienterade arbetet.

Många uppger att EU-handslaget har lyft EU-frågor på den lokalpolitiska dagordningen. Handslaget innebar en injektion i det pågående EU-arbetet, som efterföljande legitimerade nyetablerade rutiner och fokusförflyttning i linje med ett mer EU-orienterat perspektiv.

Reflektion

Författarens reflektioner kring enkätstudiens resultat, EU-handslaget som initiativ samt kommuner och regioners erfarenheter och fortsatta arbete.

Organisatoriska förutsättningar – Ett integrerat EU-perspektiv

SKL representerar ett heterogent medlemskollektiv. Det är viktigt att påpeka, då kommuner och regioners olika förutsättningar också medför olika kapacitet till EU-orienterat arbete. Större aktörer tar ett större grepp kring påverkansarbetet och arbetar redan på strategisk nivå med EU-relaterade frågor, medan mindre aktörers åtaganden många gånger fokuserar på mer praktiska aspekter, såsom ett framgångsrikt genomförande av Europaparlamentsvalet. Ett pragmatiskt förhållningssätt till EU-handslaget – man gör vad man kan.

Med detta sagt förenas kommuner och regioner i viljan till initiativtagande, och i förståelsen för vikten av ett ökat deltagande i EU. Begränsade medel till trots, många har tagit ambitiösa kliv i det EU-relaterade arbetet, på egen hand eller i armkrok med andra. Tillsammans är vi starka – måhända klichéartat men icke desto mindre – ett strategiskt ställningstagande som rimmar väl med EU-handslagets övergripande målsättningar.

Kommuner och regioner bör inledningsvis se till den egna organisationen, identifiera mål och begrunda hur det EU-orienterade arbetet bedrivs internt. EU är i högsta grad en lokal och regional angelägenhet, och bör därför också ses som en naturlig del av verksamheten. Samtidigt upplevs bevakning och påverkan av EU-relaterade spörsmål av många fortsatt som ett komplext och svårnavigerat åtagande, varför begränsade resurser ofta föranleder andra prioriteringar. Ett sätt att bemöta detta är att tillämpa ett bättre integrerat, eller decentraliserat EU-perspektiv. Genom att involvera fler kan sårbarheten minskas, och ribban för delaktighet sänkas. Flertalet åtaganden handlar också just om detta, till exempel genom att etablera interna och tvärspektoriella rutiner för omvärldsbevakning och uppföljning, eller genom att inrätta/återväcka ett internt EU-nätverk.

En annan lösning är att i större utsträckning nyttja externa resurser, exempelvis via aktivt deltagande i lokala, regionala eller internationella nätverk. Genom att ingå partnerskap med andra kan erfarenhet och kunskap knytas till organisationen, vilket är en förutsättning för ökad delaktighet. Vidare kan man överväga ett fördjupat och kontinuerligt utbyte med någon av landets 16 Europa Direktkontor, som inom ramen för EU-handslaget bidrog till antal framgångsrika informationsaktiviteter.

Horisontell och vertikal samverkan – Identifiera och driva gemensamma prioriteringar

EU-handslaget bedyrar framför allt vikten av ökad samverkan, en uppfattning som SKL såväl som medlemskollektivet delar. Ökad samverkan kan bidra till att överbrygga skilda förutsättningar samt engagera, inspirera och motivera till

initiativ och krafttag inom den egna organisationen. För mindre aktörer kan partnerskap utgöra en kapacitetshöjande resurs, för större aktörer en legitimitetsbyggande åtgärd. Ännu en gång, vår röst är starkare tillsammans. Många åtaganden syftar också till ökat erfarenhets-, kunskaps- och informationsutbyte kommuner och regioner emellan. Detta exempelvis inom ramen för kontinuerliga nätverks-träffar, gemensamma handlingsplaner och strategier eller regionala konferenser.

Det råder således bred konsensus om fördelarna med förankring och samsyn kring gemensamma prioriteringar kommuner och regioner emellan. Många har emellertid påtalat behovet av ökad dialog med den nationella nivån, och det finns ett starkt stöd för fortsatta initiativ likt EU-handslaget. Viktigt är dock att centrala initiativ följs upp och vidlivhålls. Det behövs etablerade strukturer för förankring av EU-frågor av vikt för kommuner och regioner – med andra ord ett *långsiktigt* bärkraftigt samarbete kring EU-arbetet, som överlever mandatperioder. EU-handslaget är ett steg i denna riktning, och man kan med fördel tänka sig denna typ av initiativ i mer permanenta former. Kontinuitet och långsiktighet är nyckelord i sammanhanget.

Framgent – Att upprätthålla momentum

Denna rapport belyser delar av det ambitiösa och målinriktade EU-relaterade arbete som bedrivs i svenska kommuner och regioner. Vilka handlingar som föranleds av handslaget och vad som ändå hade skett inom ramen för ordinarie verksamhet är naturligtvis svårt att konkludera. Denna distinktion är emellertid inte avgörande, då det i sammanhanget är utfallet – ett ökat engagemang för EU-frågor – som är av intresse.

Inom ramen för denna uppföljande rapport kan SKL glädjande konstatera bred uppbackning kring EU-handslaget, tillika samfällig beslutsamhet om att vidhålla arbetet för ökad delaktighet i EU. Många vill som sagt göra mer, och efterfrågar även fortsättningsvis stöd och koordinering i arbetet. SKL står till medlemmarnas förfogande, och avser understödja fullföljandet och vidmakthållande av åtaganden genom fortsatt aktivt arbete med samordning, informations- och kunskapsspridning. Förbundet utreder möjligheterna att även fortsättningsvis erbjuda kunskapshöjande seminarier i samarbete med Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps), och har ytterligare medlems- och EU-orienterade aktiviteter planerade under 2019/2020.

Kommuner och regioner är samhällsbyggare, serviceproducenter, arbetsgivare och tillsynsmyndighet – ett tungt välfärdsuppdrag i en alltmer pressad ekonomisk tillvaro. Med utmaningar inom skola, vård och omsorg är det lätt att förstå varför vissa upplever att EU-perspektivet nedprioriteras. Kommuner och regioner står samtidigt närmast medborgaren och är de facto genomförare av EU-politiken, varför det är avgörande att den lokala och regionala nivåns röst hörs i EU. Det är min förhoppning att denna studie kan bidra till ett fortsatt målinriktat arbetet – för ökad delaktighet i EU.

Genomförda EU-handslag

I detta kapitel redovisas lokala och regionala EU-handslag samt kortfattad redogörelse för genomförandet och vidare läshänvisning. Endast de aktörer som besvarat enkätundersökningen redovisas.

Stockholm 7 december 2016

Den 7 december 2016 ingick regeringen EU-handslag med arbetsmarknadens parter, **SKL, LO, TCO, Saco, Svenskt Näringsliv, Arbetsgivarverket** samt **Europaparlamentets** och **Europeiska kommissionens** kontor i Sverige.

SKL

- ✓ Växla upp arbetet med information och kunskapsspridning i EU-relaterade frågor. Bland annat ska skriften *EU i lokalpolitiken* uppdateras.
- ✓ I samarbete med Sieps genomföra kunskapshöjande seminarier runt om i landet.

Genomförande

SKL har åtagit sig att aktivt arbeta med kunskapshöjande insatser gällande EU:s påverkan på den lokala och regionala politiken genom en rad olika insatser. Utgångspunkten för arbetet är att kopplingen mellan lokal sakpolitik och EU-nivån måste bli tydlig. Det är denna koppling som tydliggör hur EU fungerar och påverkar den lokala och regionala nivån i praktiken – tillika förbindelsen som kan skapa långsiktigt engagemang och förändring.

I samarbete med Sieps har SKL tagit fram en utbildning, riktad till förtroendevalda och tjänstepersoner på kommunal och regional nivå. Tillsammans har vi genomfört 20 kunskapshöjande seminarier hos medlemmar runt om i landet. Under våren 2019 genomfördes nio utbildningar, som tillsammans lockade cirka 540 deltagare.

Seminarierna har utarbetats i dialog med medlemmens EU-samordnare (eller motsvarande) för att anpassas till respektive medlems behov. Med tiden har seminarierna även vidareutvecklats, för att säkerställa att relevanta sakfrågor behandlas och att lämpliga deltagare nås. Utbildningen finns också film på vår videokanal SKL Play, med tematisk kapitelindelning för att optimera användarvänlighet.

SKL åtog sig dessutom att uppdatera förbundets rapport *EU i lokalpolitiken*. Den uppdaterade versionen presenterades under våren 2018 och fastslår att ungefär hälften av alla beslut som fattas i kommun- och regionfullmäktige påverkas, direkt eller indirekt, av beslut fattade på europeisk nivå. I tillägg till uppdateringen utökades rapporten med två nya delar, som kan fungera som inspiration för kommuner och regioners arbete med EU-relaterade frågor och påverkansarbete gentemot EU. Rapporten, som även kommer att utges i engelsk utgåva under hösten 2019, kan laddas ned och beställas via SKL:s webbutik.

Läs mer: [EU i lokalpolitiken](#), [Lär andra om EU](#)

Skellefteå 22 februari 2017

Det första regionala handslaget genomfördes den 22 februari i Skellefteå med **Europaforum Norra Sverige** (EFNS). Överenskommelsen avsåg stärkt samhälleligt engagemang och delaktighet i EU-frågor i norra Sverige. Detta bland annat genom aktiv informationsspridning kring det EU-arbete som bedrivs i de fyra nordligaste länen.

Europaforum Norra Sverige

- ✓ Tillgängliggöra och sprida information om EFNS arbetsmodell till svenska regionala och lokala aktörer, i syfte att stimulera samverkan och mobilisering kring EU-frågor och påverkansarbete gentemot EU.
- ✗ Sprida information om och främja deltagande i SKL:s och Sieps utbildningsinsatser.
- ✓ Öka medborgares medvetenhet kring kommuner och regioners EU-arbete genom ökad spridning av Europaforums ställningstaganden.

Genomförande

EFNS har, främst genom Region Västerbotten, förmedlat information om sin arbetsmodell till de regioner som man samarbetar med inom påverkansarbetet. Det finns ett etablerat erfarenhetsutbyte kring påverkansinsatser på nationell och internationell nivå i norra Sverige.

EFNS har under åren arbetat för att intensifiera sin kommunikation, bland annat genom debattartiklar och informationsfilmer om verksamheten och de frågor som EFNS driver på EU-nivå.

Läs mer: [Europaforum Norra Sverige](#)

Norrköping 23 maj 2017

I samband med Region Östergötlands internationella dag 2017 ingick **Region Östergötland, Norrköpings kommun, Linköpings kommun** och **Motala kommun** EU-handslag med regeringen.

Linköpings kommun

- ✓ Genomföra kunskapshöjande aktiviteter för förtroendevalda och tjänstepersoner i syfte att öka kunskapen om och visa på möjligheterna till inflytande på EU-nivå.
- ✓ Medverka till gemensamma aktiviteter med Region Östergötland och andra kommuner för att påverka sakfrågor på EU-nivå.
- ✓ Information om EU-frågor sker regelbundet på befintliga arenor, till exempel politiska nämnder och nätverk för tjänstepersoner.
- ✓ Öka finansiering från EU när det gäller prioriterade utvecklingsområden.
- ✓ Verka för att ytterligare skolambassadörer för EU-frågor finns till skolornas förfogande.
- ✓ Undersöka förutsättningar för att öka volontärutbyten mellan ungdomar genom Europeisk Volontärtjänst.

Genomförande

Förtroendevalda i Linköpings kommun har deltagit i ett antal utbildningar och seminarier under 2017-2018. Bland annat ett seminarium om påverkansarbete kring biogas, samt ett temaseminarium om utbildningsfrågor och EU för kommunstyrelsen. I bred bemärkelse har en mängd kunskapshöjande aktiviteter genomförts under perioden, med deltagande av tjänstemän och politiska företrädare i studieresor, projekt, nätverk, med mera. En studieresa till Bryssel genomfördes under 2017, då 28 gymnasielärare fortbildades i EU-kunskap.

Frågan om kunskapshöjande insatser har fortsatt hög prioritering inom kommunen. Utbildning för nya förtroendevalda planeras under 2019, bland annat utbildning för kommunfullmäktige och resa till Bryssel för tjänstemän och förtroendevalda.

Region Östergötland har tagit fram en påverkansmodell för EU-arbetet. Genom att skapa regional förankring och samsyn i gemensamt prioriterade frågor, ska regionen tillsammans med kommunerna driva ett aktivt påverkansarbete gentemot EU. I dagsläget ligger exempelvis vattenfrågorna på bordet, med aktuella omarbetningar och nya direktiv och förordningar. Här kan emellertid de gemensamma aktiviteterna än så länge främst kopplas till kunskapsinhämtning och dialog, snarare än gemensamma politiska positioner.

Som en direkt följd av EU-handslaget har ett positionspapper för att stärka delaktighet, kunskap och engagemang för EU-frågor antagits i Linköpings kommun. Det togs fram i samverkan med Linköpings kommuns internationella nätverk, där

alla förvaltningar finns representerade. Positionspapperet ska följas upp regelbundet på nämndnivå och övergripande uppföljning genomförs av kommunstyrelsen minst en gång per mandatperiod.

En viss ökning av finansiering från EU har skett enligt kommunens egen statistik om mottagande av EU bidrag/-medel (cirka 6,7 procent mellan 2017 och 2018). Siffrorna följer en lätt uppåtgående trend. Det är dock svårt att hänvisa till insatser utifrån EU-handslaget.

Kommundirektören i Linköpings kommun fattade i augusti 2018 ett beslut om internationellt arbete/EU-strategiskt arbete i Linköpings kommuns förvaltningsorganisation. Beslutet understryker respektive förvaltnings egna ansvar för arbete med internationalisering och EU-samarbeten (inklusive projekt). Det innefattar att säkerställa tillräckliga resurser inom förvaltningen, såväl personella som ekonomiska, för att kunna bedriva ett aktivt och verksamhetsnära internationaliseringsarbete med EU-finansiering. De flesta förvaltningarna har under de senaste åren arbetat för att utveckla denna funktion och kompetens. Förhoppningen är att en effekt på sikt kommer vara ökad (men relevant) finansiering från EU inom respektive prioriterade utvecklingsområden.

”EU-handslaget har gett både det EU-strategiska och EU-orienterade arbetet en skjuts framåt.”

Flera nya skolambassadörer för EU har utsetts/beviljats och har genomgått eller genomgår utbildningar, både för rektorer och lärare.

Läs mer: [Positionspapper för att stärka delaktighet, kunskap och engagemang för EU-frågor](#)

Motala kommun

- ✓ Tydligare föra upp EU-frågorna på den politiska dagordningen.
- ✓ Genom kunskapshöjande aktiviteter för förtroendevalda och tjänstemän öka kunskapen om och visa på möjligheterna till inflytande på EU-nivå.
- ✓ Öka finansiering från EU i prioriterade utvecklingsområden.
- ✓ Verka för ett långsiktigt arbete kring skolutveckling inom EU-området och den europeiska dimensionen genom att bland annat fler skolambassadörer för EU-frågor finns till skolornas förfogande.
- ✓ Medverka till gemensamma aktiviteter med Region Östergötland och andra kommuner för att påverka EU i frågor av vikt för mål och prioriteringar på regional och kommunal nivå.
- ✓ Ge EU-frågor en tydligare plattform på hemsida och sociala media.
- ✓ Uppmärksamma Europadagen 9 maj.

Genomförande

Motala kommun har vid två tillfällen, 2018 och 2019, ägnat den allmänpolitiska debatten i kommunfullmäktige åt EU ur ett delaktighets- och påverkansperspektiv.

”Det behövs samordning och processledning för att driva det här arbetet med kontinuitet och kvalitet. Vi har tyvärr alldeles för små resurser i kommunen.”

Hösten 2019 planeras en resa till Bryssel för kommunens högsta ledning, i kunskaphöjande syfte. Resan arrangeras i samarbete med Region Östergötland, Linköpings och Norrköpings kommuner.

Motala kommun är sedan 2009 medlem av det europeiska nätverket SERN. Kommunen har under de senaste åren sökt och fått EU-medel för ett utvecklingsprojekt som handlar om att anpassa utomhusmiljön kring förskolor till utomhuspedagogik. Kommunen har också fått del av EU-medel i ett samarbete med bland annat länsstyrelsen när det gäller förorenad mark. På området ökad EU-finansiering önskar kommunen att göra mer, men det är ett långsiktigt arbete vars effekter svårligen kan avläsas efter så kort tid.

Flera skolor inom kommunen har utbyte med andra skolor inom EU, dock har kommunen inte lyckat få till fler skolambassadörer. Kommunen har en mycket aktiv lågstadieskola som 2018 utseddes till en skola med internationell profil.

En ny hemsida kring internationell samverkan lanserades på Europadagen den 9 maj 2018. Europadagen har på flera olika sätt har uppmärksammats de senaste åren, ofta med politisk närvaro.

Läs mer: [Motala internationell samverkan](#)

Norrköpings kommun

- ✓ Säkerställa att förtroendevalda deltar i utbildande insatser, i syfte att öka kunskapen om EU och möjligheterna till inflytande i EU:s beslutsprocess.

Genomförande

Norrköpings kommun sammanställde en rapport som föredrogs för kommunfullmäktige våren 2018, i vilken åtgärderna inom handslaget samt genomförda aktiviteter sammanfattades. I EU-handslaget fastslogs att aktiviteter främst skulle inriktas mot att följa sakpolitiska frågor med betydelse för Norrköping, i första hand migrations- och biodrivmedelsfrågorna.

Kommunstyrelsen har i uppdragsplanen för 2018 gett kommunstyrelsens kontor i uppdrag att bistå i aktiviteter för förtroendevalda för att öka kunskapen om EU och möjligheterna till inflytande i EU:s beslutsprocess. Sedan EU-handslaget togs i Östergötland i maj 2017 har ett samarbete växt fram mellan tjänstepersonerna i Norrköping, Linköping, Motala och Region Östergötland, vilket banar väg för gemensamma insatser i framtiden. Region Östergötlands kontor i Bryssel är också en resurs som kan användas i arbetet framöver.

Läs mer: [Internationell riktlinje Norrköping kommun](#)

Region Östergötland

- ✓ Utveckla en pilotmodell för påverkansarbete.
- ✓ Utveckla en intern rutin för samråd/konsultationer från EU (inklusive beslut och återkoppling till politiken för ökad kunskap/medvetenhet).
- ✓ Skapa arenor för information om EU-relaterade frågor.
- ✓ Genomföra internationella dagen.
- ✗ Utveckla det regionala EU-nätverket.
- ✓ Utveckla det regionala nätverket för skolambassadörer för EU.
- ✗ Översyn av hur Region Östergötland kommunicerar EU-relaterad information via den externa och interna hemsidan.
- ✓ Fortsatt aktivt arbete med EU på hemmaplan, till exempel genom anordnande av tematiska seminarier för politiker och tjänstepersoner.
- ✓ Utveckla EU-kontorets nya produkt, *EU-årsöversikt*.
- ✓ Utveckla EU-kontorets nyhetsbrev.

Genomförande

Region Östergötland har utvecklat en modell för påverkansarbete, som även delats med kommunerna i regionen. Det finns även en intern rutin för samråd och konsultationer från EU i Region Östergötland.

Region Östergötland har ett regionalt EU-nätverk som arrangeras fyra gånger per år för länets offentliga organisationer. Regionen ansvarar även för ett regionalt nätverk för EU-skolambassadörer. Vidare arrangeras återkommande en internationell dag samt seminarium med EU-tema.

Under 2017 och 2018 har regionen arrangerat författarsamtal med Europatema som en del av EU-handslaget. Detta har arrangerats tillsammans med Regionbiblioteket.

EU-årsöversikt är en årligen utkommande rapport som ska fungera som ett omvärldsbevakningsverktyg för tjänstepersoner och politiker på regional och lokal nivå. Årsöversikten är ett uppskattat och lättläst dokument med vidare läshänvisningar. I årsöversikten kan man läsa om EU:s kort- och långsiktiga utveckling samt gå in på det sakområde som man är intresserad av. Årsöversikten utvecklas varje år och har utkommit tre gånger, med start 2017.

Läs mer: [EU-årsöversikt 2019. Aktuellt i EU från ett östgötskt perspektiv, Modell för påverkansarbete](#)

Visby 5 juli 2017

Under Almedalsveckan 2017 ingick **Region Gotland, Uppsala universitet** och **Länsstyrelsen i Gotlands län** ett gemensamt EU-handslag med regeringen. Detta i samband med ett särskilt panelsamtal, var aktörernas representanter underströk behovet av kunskapsatsningar på olika nivåer, ökad förståelse för det europeiska samarbetet samt vikten av ett lokalt samarbete på Gotland för att nå målsättningarna.

Region Gotland

- ✓ Ge EU-frågor en tydligare plattform på Region Gotlands hemsida, intranät och i sociala media.
- ✓ Genomföra kunskapshöjande aktiviteter för förtroendevalda i syfte att öka kunskapen om och visa på möjligheterna till inflytande på EU-nivå. Aktiviteterna riktas mot att följa politiska sakfrågor av betydelse för Gotland.
- ✓ Arrangera aktiviteter, internt och externt, för att öka kunskapen och engagemanget om och för EU-frågor på Gotland.
- ✓ Höja kunskaperna om tillgänglig EU-finansiering och etablera rutiner för verksamhetens intressebevakning inom olika områden.
- ✓ Stärka kunskapen om kopplingen mellan EU-frågor och verksamhetsutveckling genom kunskapsseminarier och workshops för Region Gotlands medarbetare och förtroendevalda.

Genomförande

Region Gotland har genomfört flera aktiviteter för att höja kunskapen om EU. Regionen har utvecklat synligheten på hemsida och intranät med information och länkar till relevanta EU-program.

EU-information ges löpande vid regionfullmäktige. Internationella frågor och EU-samordning har numera en stående punkt på dagordningen för det regionala utvecklingsutskottet. Det finns en arbetsgång för inbjudningar och deltagande i internationella nätverk. Regionen har genomfört en EU-utbildning för förtroendevalda och tjänstemän i samarrangemang med Sieps.

EU-frågorna utgör en viktig del i den *Internationella strategin för Region Gotland 2017-2020*. Arbetet med omvärldsbevakning och externfinansiering utgör de viktigaste delarna strategin. Arbetet pågår för att bygga upp kompetens kring tillgänglig EU-finansiering.

För att öka kunskapen och engagemanget internt och externt för EU-frågor på Gotland anordnas informationsmöten för potentiella och nuvarande projektägare inom EU:s fonder och program. Region Gotlands förnyelsedag är ett annat tillfälle då information ges.

Varje förvaltning ansvarar för att hålla sig à jour med EU-agendan inom sina respektive områden. Bevakningen samordnas inom ramen för det interna

internationella nätverket (tjänstepersoner), samt inom ramen för det regionala utvecklingsutskottet.

Region Gotland har genomfört en resa till Bryssel. Stockholmsregionens Europaförening har besökt regionstyrelsen. Region Gotland har tillsammans med Länsstyrelsen deltagit i EU-Forum i Stockholm.

Läs mer: [Internationell strategi för Region Gotland 2017-2020](#)

Hässleholm 31 augusti 2017

I samband med Europaforum Hässleholms femtonårsjubileum ingick **Region Skåne, Kommunförbundet Skåne, Skåne Nordost och Hässleholm kommun** EU-handslag med regeringen.

Hässleholms kommun

- ✓ Genom att tillsammans med SKL och Sieps erbjuda kunskapshöjande utbildning, öka kunskapen bland politiker och tjänstepersoner samt visa på möjligheterna till inflytande på beslut fattade på EU-nivå.
- ✓ Genom att fortsätta satsningen på Europaforum Hässleholm, stärka medborgarnas kunskaper om aktuella EU-frågor.
- ✓ Genom att utveckla Europaforum Hässleholm och Europa Direkt Hässleholms gemensamma *Grundkurs i EU-kunskap*, ytterligare stärka allmänhetens, tjänstepersoner och politikernas möjlighet till insyn och delaktighet i EU-frågor.

Genomförande

Hässleholms kommun har genomfört flera aktiviteter för att öka EU-kunskapen sedan handslaget ingicks. Hässleholms kommuns satsning på Europaforum Hässleholm fortsätter.

Europaforum Hässleholm och Europa Direkt Hässleholm genomförde den 28 maj 2018 en grundutbildning i EU-kunskap på Norra Station i Hässleholm. Grundutbildningen var öppen för allmänheten och gav en möjlighet att förnya, komplettera och utveckla kunskaper om EU.

Läs mer: [EU-verksamheter i Hässleholm](#)

Kommunförbundet Skåne

- ✓ Genom att erbjuda fortsatt närvaro och stöd i Skåne liksom i Bryssel, stärka kommunernas kunskaper samt tillgång till information om framtida strategiska satsningar och utvecklingsmöjligheter till gagn för kommunerna.
- ✓ Medverka till och främja gemensamma aktiviteter med andra lokala och regionala aktörer i Skåne, för att lyfta EU-frågor av vikt för mål och prioriteringar på lokal och regional nivå i Skåne och närområde.
- ✓ Fortsätta att kostnadsfritt erbjuda de skånska kommunerna EU-projektanalyser (EPA). I arbetet framåt förtydligas och stärks grundläggande information om EU-frågor, med syfte att höja kunskapen om EU och stärka kommunala tjänstepersoner och politikernas insyn och delaktighet i EU-frågor.
- ✓ Genomföra en översyn av hur Kommunförbundet Skåne kommunicerar EU-relaterad information via plattformar såsom hemsida och nyhetsbrev.

- ✓ Erbjud utbildning för förtroendevalda och tjänstepersoner, i syfte att öka kunskapen och visa på möjligheterna till lokalt inflytande i beslut fattade på EU-nivå.

Genomförande

Under 2018 var information om EU en prioriterad fråga för Kommunförbundet Skånes (KFSK) styrelse. KFSK arbetar löpande med att erbjuda kommunerna information om EU för att främja kommunernas utvecklingsarbete.

Brysselnätverket erbjuder samtliga Skånes kommuner att delta med personal i fyra nätverksträffar per år. Fokus är på information och kompetenshöjande aktiviteter. KFSK är sammankallande för det Strategiska EU-nätverket, ett nätverk som samlar kommun, region, akademi och förvaltande myndigheter inom Skåne två gånger per år.

”EU-handslagen är ett mycket bra initiativ. KFSK ser att handslagen gett genomslagskraft och synlighet till EU-frågor, och kanske framför allt synliggjort behoven kring ökad kunskap. EU-handslaget och dess åtagande har varit en möjlighet för organisationen att se över arbetet och stärka upp inom prioriterade områden.”

EU-projektanalyser (EPA) ingår kostnadsfritt i kommunförbundets grunduppdrag. Samtliga kommuner med intresse erbjuds möjligheten att genomgå en analys. Sedan EU-handslaget kommer kommande EPA process att stärkas upp med mer information om EU, både i möten och i analysunderlag.

KFSK har även arbetat med kampanjer såsom *Månadens EU-projekt* för att inspirera och visa upp möjligheter genom EU-finansiering.

Som ett direkt följd av EU-handslaget genomfördes utbildningar för politiker tillsammans med Sieps och SKL i februari 2018. KFSK erbjuder löpande kurser inom framför allt EU-projekt-deltagande via sin kurs- och konferens-verksamhet. Aktuellt för 2019 är att fånga upp behov och efterfrågan från nyvalda kommunala politiker, internt i egen styrelse och beredningar men även brett i kommunerna. Detta planeras att genomföras som en större satsning under hösten 2019.

”Ökat stöd från SKL och Sieps i informationsinsatser och utbildning har varit mycket välkommet. KFSK poängterar att EU-verksamhet på lokal och regional nivå många gånger hämmas av begränsade resurser. KFSK ser fram emot att ta del av det samlade resultatet av EU-handslagen och hoppas att detta kommer att kunna bidra till både lärande och inspiration.”

Läs mer: [Strategiska EU-nätverket](#), [Månadens EU-projekt](#)

Region Skåne

- ✓ Tillsammans med Region Skånes Brysselkontor synliggöra EU för medborgarna, genom förbättrad informationstillgång på Region Skånes hemsida.
- ✓ Erbjudna förtroendevalda att delta i SKL och Sieps EU-kurs.
- ✓ Skapa rutiner för fortsatt aktiv dialog mellan lokal, regional och nationell nivå i EU-frågor. Utvecklingsdirektörerna i Region Skåne och Region Blekinge initierar en strategisk grupp på chefsnivå, för bättre fondsamordning.

Genomförande

Region Skåne har genomfört flera åtgärder för att stärka EU-kunskapen i regionen. En strategisk grupp på chefsnivå etablerades 2016 och sammanträdde vid ett antal tillfällen. Den strategiska gruppen är inte aktiv just nu men kan aktiveras vid behov. Det finns också en operativ fondsamordningsgrupp som möts cirka fyra gånger per år. Denna grupp är aktiv och fungerar väl.

”Insatser likt EU-handslaget är värdefulla i dialogen mellan nationell och regional och lokal nivå. Det är ett viktigt sätt att skapa intresse kring EU-frågor och de ger en injektion i arbetet. Det är också ett bra tillfälle att informera om vad som är på gång och hur planeringen ser ut framåt i respektive organisation.”

Läs mer: [Internationellt samarbete i Region Skåne](#)

Skåne Nordost

- ✓ Fortsatta satsningar på EU-kontor Skåne Nordost.
- ✓ I samverkan med andra intressenter, till exempel KFSK, anordna utbildningar för förtroendevalda och tjänstemän under hösten/vintern 2017/2018.
- ✓ Under maj 2018 anordna en Europadag för att sprida kunskap om EU samt de projektinsatser som görs i kommunerna idag.
- ✓ På sikt, 2018 eller 2019, arbeta för ett samordningsmöte liknande Europaforum Norra Sverige.

Genomförande

Skåne Nordost har gjort flertalet insatser och satsningar för att stärka sitt EU-kontor. Kontoret förankrar arbetet med EU-projektanalyser i kommunerna i Skåne Nordost, och har varit en facilitator för utökad EU-finansiering i det kommunala utvecklingsarbetet. EU-kontoret anordnar bland annat träffar för projektledare som driver EU-projekt i Skåne Nordost-kommunerna, och håller regelbundna träffar med kommunernas EU-kontaktpersoner inom olika teman.

Vidare brukar EU-kontoret bjuda in myndigheter till informationsmöten om utlysningar för olika EU-program. EU-kontoret har också genomfört utbildningar

för Skåne Nordost styrelse (kommunchefer och politiker) samt för kommunfullmäktige i åtta kommuner i Skåne Nordost.

Den 9 maj 2018 arrangerade Skåne Nordost tillsammans med KFSK ett *Mitt Europa*-evenemang där olika EU-projekt fick presentera sin verksamhet. Ett liknande evenemang planeras genomföras under 2019.

Diskussionen att samordna Europaforum Hässleholm likt Europaforum Norra Sverige har påbörjats. Framför allt har evenemanget *Mitt Europa* möjliggjort ökade politiskt deltagande och fokus på nyttan med EU på lokal nivå. Viljan att förtydliga denna strategiska inriktning kvarstår men kräver mer tid.

Läs mer: [Skåne Nordost](#)

Göteborg 29 september 2017

I samband med EU-toppmötet 2017 om rättvisa jobb och tillväxt, som ägde rum på Världskulturmuseet i Göteborg, ingick **Västra Götalandsregionen (VGR)**, **Göteborgsregionens kommunalförbund (GR)** och **Göteborgs stad** EU-handslag med regeringen.

Västra Götalandsregionen, Göteborgsregionens kommunalförbund och Göteborgs Stad

- ✓ Öka den lokala och regionala nivåns möjlighet att delta tidigt i EU:s lagstiftningsprocess.
- ✓ Synliggöra EU-arbetet som görs i Västra Götaland.
- ✓ Öka kunskap om EU.

Genomförande

Väletablerad västsvensk samverkan lade grunden för det gemensamma EU-handslaget. Parterna bedriver sedan länge ett framgångsrikt strategisk påverkansarbete, bland annat inom ramen för den västsvenska regionala referensgruppen för sammanhållningspolitik (VäReg). Göteborgs stad har etablerat strukturer för besvarande av EU-samråd, och har tillsammans med GR skapat en gemensam struktur för regelbunden dialog med Svenska ESF-rådet och Tillväxtverket. Parterna arbetar tillsammans för att aktivt bidra till programmeringen av nästa programperiod 2021-2027.

GR, VGR och Göteborgs stad bedriver aktiv informationsförmedling via sina respektive kanaler. GR har uppdaterat webbsidor kring EU-arbetet och skapande under 2017 en gemensam webbplattform och kommunikationsplaner. Samma år lanserade VGR en ny nyhetskanal – www.vgrfokus.se – som under premiärveckan särskilt fokuserade på regionens arbete med EU-frågor, hur EU påverkar vardagen i Västra Götaland och vikten av ungas inkludering i diskussionerna om EU:s framtid.

Parterna ingår i gemensamma EU-nätverk, för informationsspridning och dialog kring aktuella EU-frågor. I direkt anslutning till EU-handslaget genomfördes ett kunskapsseminarium av CERGU (Centrum för europaforskning på Göteborgs Universitet). CERGU har därefter bjudits in för att föreläsa i EU-nätverken.

”Vår befintliga samverkan skapade förutsättningar för vårt EU-handslag. Vi ser fram mot vad stärkt samverkan med Regeringskansliet men också andra aktörer kan leda till på både kort och lång sikt.”

Vidare arrangeras ett antal EU-orienterade aktiviteter, i egen regi och gemensamt. I samband med Europaparlamentsvalet genomfördes satsningar för att uppmärksamma och höja valdeltagandet, bland annat genom utbildningar av demokratiambassadörer. Flera öppna arrangemang om EU-relaterade frågor har genomförts i form av exempelvis EU-frukostar och föreläsningsserien Samtal Europa. Som ett led i att öka kunskapen om EU-frågorna arrangeras även den Västsvenska EU-

konferensen i Göteborg den 3–4 oktober 2019, i samverkan mellan Göteborgs stad, GR, VGR, Region Värmland och Region Halland.

Organisationerna har haft ett erfarenhetsutbyte kring utbildningar för politiker i EU-frågor, för att ytterligare vässa sina egna insatser. GR har genomfört utbildningar för tjänstepersoner om EU:s fonder och program, och VGR har i samband med den nya mandatperioden gjort särskilda satsningar på politikerutbildningar. Som en del i detta arbete har VGR informerat förtroendevalda om EU-maskineriet och hur regionen kan arbeta för att påverka lagförslag.

”Vi fortsätter att jobba med åtagandena, om det skall ge organisatoriska avtryck krävs ett långsiktigt arbete.”

Läs mer: vgrfokus.se, [Samtal Europa](#), [Västsvenska EU-konferensen](#)

Falun 4 oktober 2017

Den 4 oktober 2017 ingick regeringen EU-handslag med **Region Dalarna, Falu kommun, Hedemora kommun, Borlänge kommun** och **Säter kommun**.

Borlänge kommun

- ✓ Inom ramen för politikerutbildning ge förtroendevalda ökad EU-kunskap.
- ✓ Verka för ett ökat och fördjupat samarbete med representationskontoret Central Sweden i Bryssel.
- ✓ Verka för ett ökat valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2019.

Genomförande

Borlänge kommun har genomfört en utbildning om EU, där samtliga lokalpolitiker i Borlänge var inbjudna. Övningen med genomgång av en tidigare dagordning från Borlänge kommunfullmäktige var särskilt uppskattad av politikerna, då kopplingarna mellan EU och den lokala nivån manifesterades på ett konkret och tydligt vis.

Under hösten 2018 genomfördes en studieresa till Bryssel med cirka 20 tjänstepersoner (verksamhetschefer). Fler kommunala verksamheter och även lokalpolitiker har nu visat intresse för att besöka Bryssel och Central Sweden. Vid sidan av detta vill Borlänge kommun arbeta för att ta vara på bland annat partnersök, information om utlysningar och konferenser som Central Sweden kontinuerligt informerar om eller erbjuder. Kommunen har även som ambition att vara mer aktiv i framtagande av beställningar till Central Sweden.

Inför Europaparlamentsvalet drev Borlänge kommun en kunskapshöjande kampanj om valet och aktuella frågor på EU-nivå som påverkar kommunen. Det underliggande syftet var att få Borlängeborna att förstå vikten av att använda sin rösträtt. Kampanjen riktades till allmänheten i stort, men särskild uppmärksamhet riktades till vissa grupper som röstar i mindre utsträckning, till exempel utlandsfödda, personer med funktionsnedsättning och unga.

På Europadagen anordnades en föreläsning för allmänheten med temat EU:s funktionssätt och påverkan på Borlänge kommun.

Läs mer: [Borlänge Ungdomsråd: Hur påverkar EU egentligen oss?](#)

Falu kommun

- ✓ Verka för ett ökat valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2019.
- ✓ Genomföra utbildningsinsatser för förtroendevalda i EU-frågor.

Genomförande

För att öka valdeltagandet i valet till Europaparlamentet tog Falu kommuns kommunikationskontor fram en kommunikationsplan. Den omfattade exempelvis annonser om förtidsröstning, rollups i demokratirummet, pressinfo, nyheter i egna kanaler och affischer. Demokrativägledaren besökte tre bibliotek för att delge information om valet till Europaparlamentet samt svara på frågor.

”Här i Falun har vi haft byte av personer på många av de tjänster som varit involverade i EU-handslaget – bland annat ny majoritet efter valet 2018, nytt kommunalråd, ny kommundirektör och ny internationell koordinator. Därför är det för kontinuitetens skull väldigt uppskattat med den information och kontaktnät som finns att tillfråga på nationell och EU-nivå.”

Falu kommun genomförde en politikerutbildningen i fyra delar för alla Faluns politiker efter valet 2018. Utbildningen samlade cirka 135 förtroendevalda samt 15 högre tjänstepersoner vid varje tillfälle.

Läs mer: [Internationellt arbete i Falun](#)

Hedemora kommun

- ✗ Genomföra Sieps och SKL:s kunskapshöjande EU-utbildning.
- ✓ Fortsätta kommunens samarbete med kommuner i Lettland och Georgien, genom att bjuda in till ett besök under början av 2018 för att samarbeta kring jämställdhet men även delaktighet, kunskap och engagemang kring EU-frågor.
- ✓ Uppdatera kommunens hemsida med fakta, information och kunskap gällande EU-frågor. Via hemsidan arbeta med informationsspridning på flera språk. Pågående EU-projekt är en viktig plattform för att sprida information om EU.

Genomförande

Under 2019 har fokus framför allt legat på ett framgångsrikt genomförande av Europaparlamentsvalet. Inför valet genomfördes flera aktiviteter för att uppmuntra Hedemorabor att gå och rösta.

Givet valförberedelser har åtaganden inom ramen för EU-handslaget nedprioriterats. På grund av tidsbrist har SKL och Sieps kunskapshöjande seminarium inte genomförts.

Läs mer: [Lär dig mer om EU](#)

Region Dalarna

- ✓ Verka för kunskapshöjning hos politiker och tjänstepersoner om EU-perspektivet.
- ✓ Öka delaktigheten i Europeiska nätverk, organisationer, plattformar och projekt kopplat till våra ansvarsområden.
- ✓ Aktivt påverka EU-beslut av vikt för Region Dalarna och samverka i lämpliga constellationer, regionalt, nationellt och internationellt.

Genomförande

Förtroendevalda och tjänstepersoner inom Region Dalarna genomförde den 7 februari 2018 SKL:s och Sieps EU-utbildning. I och med regionbildningen den 1 januari 2019 har fortsatta kunskapshöjande

”Det finns fortsatt stora behov av kunskapspåfyllnad, så initiativ med erbjudanden likt SKLs och SIEPS EU-utbildning är varmt välkomna!”

insatser dock i princip legat nere. Det behövs nya tag då omorganisering och allmänna val inneburit en till stora delar ny politisk ledning, liksom relativt många nya tjänstepersoner inom den nya regionala utvecklingsförvaltningen. Region Dalarna antog hösten 2017 en agenda för internationalisering som fortfarande är gällande och som fick en puff i genomförandet tack vare EU-handslaget.

Region Dalarna deltar sedan 2014 i Vanguardinitiativet, som samlar drygt 30 industriregioner i EU för att verka för nyindustrialisering utifrån smart specialisering. Hösten 2017 bildade nätverket en ideell förening där Region Dalarna numera är medlem.

Vidare har Region Dalarna under 2018 och 2019 deltagit i DG REGIO:s och OECD:s pilotprojekt om industriell modernisering, som ska bidra till att stärka innovationsförmågan i europeiska regioner.

Region Dalarna deltar även i två Interreg-projekt under perioden 2018–2023: FEMINA – ett projekt för ökad jämställdhet i högteknologiska sektorer samt SILVER SMEs – ett projekt som syftar till att uppmärksamma den så kallade silverekonomins potential för små och medelstora företag.

Region Dalarna har i samverkan inom NUTS 2 Norra Mellansverige tagit fram gemensamma ståndpunkter rörande kommissionens samråd inför sammanhållningspolitiken och de kommande strukturfonderna, Horisont Europa, COSME, och smart specialisering. Region Dalarna deltar även indirekt i påverkansarbete via ERRIN – ett europeiskt forskningsnätverk, i vilket Central Sweden är medlem.

Läs mer: [Region Dalarna i världen – en agenda för internationalisering](#)

Säter kommun

- ✓ Genomföra kompetenshöjande insatser för förtroendevalda såväl som tjänstepersoner, i syfte att öka kunskapen om EU:s påverkan på lokalpolitiken och hur lokala politiker kan påverka EU:s beslut.
- ✗ Inkludera EU-kunskap i framtida ordinarie politikerutbildning för nya förtroendevalda.
- ✗ Föreslå Region Dalarna att arrangera seminarier med sakkunniga och EU-parlamentariker med ansvar för dalagemensamma frågor inför Europaparlamentsvalet 2019.
- ✗ Säkerställa att EU-kompetens kontinuerligt tillförs, införlivas och förmedlas till medborgare, förtroendevalda och medarbetare.
- ✓ Verka för ökat valdeltagande bland första- och andragångsväljare i Europaparlamentsvalet 2019.

”Mycket lättare sagt än gjort”

Genomförande

Kommunens förtroendevalda har deltagit i kunskapshöjande seminarier arrangerade av såväl Central Sweden som Sieps och SKL. Säter kommun har emellertid lagt störst fokus på genomförandet av Europaparlamentsvalet.

Säter kommun tillsatte en politikergrupp som ansvarade för dialog med första- och andragångsväljare. Kommunen har genomfört en enkät bland första- och andragångsväljarna för att få reda på mer om valbeteenden, intresse för politiska frågor, vilja till inflytande och åsikter kring EU.

Ett utskick till första- och andragångsväljarna med information kring valet till Europaparlamentet samt en uppmaning från alla partier i kommunfullmäktige att rösta skickades ut till samtliga inom målgruppen.

Läs mer: [Om EU](#)

Stockholm 26 oktober 2017

Inom ramen för Stockholmsregionens Europaförening (SEF) ingick **Stockholms stad, Stockholms läns landsting** och kommunerna genom **Storsthlm EU-handslag** med regeringen.

Stockholmsregionens Europaförening

- ✓ Bidra med erfarenheter, goda exempel och lösningar på europeiska samhällsutmaningar från regional nivå till EU:s institutioner.
- ✓ Följa arbetet inom EU:s institutioner och ge förtroendevalda och tjänstemän hos våra medlemsorganisationer tidig, tillgänglig och lättbegriplig information om relevanta EU-initiativ och beslut.
- ✓ Arbeta för att öka möjligheterna för regionen att med en gemensam röst delta i och påverka EU-politik.
- ✓ Skapa kontakter med EU:s institutioner i Bryssel och verka för att öka vår samverkan samt erfarenhetsutbyte med andra aktörer i Sverige och Europa, inom prioriterade frågor i Stockholmsregionen.
- ✓ Arbeta för att göra Stockholmsregionens Europakontor i Bryssel till en naturlig och känd mötesplats för diskussioner om regionens utveckling i relation till EU.
- ✓ Verka för att lokala och regionala företrädare i föreningen, samt tjänstepersoner inom våra medlemsorganisationer, prioriterar sin representation i EU-relaterade sammanhang i Bryssel såväl som på andra platser.

Genomförande

SEF arbetar aktivt för att på olika sätt bidra med regionala erfarenheter, goda exempel och lösningar på europeiska samhällsutmaningar till EU:s institutioner. Detta genom att exempelvis besvara kommissionens samråd.

Föreningen utgör ett forum för samtal och diskussion kring EU-politik och gemensamma prioriteringar för Stockholmsregionens arbete på EU-nivå – för såväl förtroendevalda som tjänstepersoner. Organisationen arbetar aktivt för att vässa kommunikationsarbetet ytterligare, och har på olika sätt stärkt återrapporteringen från Europakontoret till medlemsorganisationernas förtroendevalda och tjänstepersoner. Detta exempelvis genom ett internt veckobrev, som sedan 2018 distribueras till relevanta kontaktpersoner och handläggare hos medlemsorganisationerna. Veckobrevet fokuserar på specifika politikområden och bidrar med kunskap, reflektioner och analyser om aktuella EU-frågor. Föreningen skickar även månadsvis ett öppet nyhetsbrev till alla prenumeranter.

Europakontoret har de senaste två åren utvecklat samarbetet med andra huvudstadsregioner i Europa. Detta bland annat genom ett informellt nätverk, som träffas kontinuerligt för utbyte av kunskap och idéer. Därtill har samverkan

stärkts med handläggare inom EU:s institutioner, exempelvis genom kontaktskapande och relationsbyggande i samband med ett flertal evenemang som Europakontoret arrangerat under 2018–2019.

SEF träffar regelbundet kontaktpersoner från huvudmedlemmarna för att diskutera aktuella frågor på EU-nivå, samt verksamhetens arbete och utveckling. Föreningen arbetar också strategiskt med den digitala närvaron, genom såväl webbsida som sociala medier.

Föreningen har under de senaste två åren utvecklat temagrupper för olika politikområden, vilka samlar representanter från SEF:s medlemmar som arbetar med liknande frågor. I temagrupperna diskuteras det specifika politikområdet och aktuella sakfrågor på EU-nivå. Detta är också ett sätt att inkorporera EUperspektivet i medlemsorganisationernas löpande arbete.

Läs mer: [Stockholmsregionens Europakontor](#)

Karlstad 7 november 2017

Den 7 november 2017 ingick **Region Värmland, Karlstad kommun, Storfors kommun** och **Karlstad universitet** EU-handslag med regeringen. I samband med detta arrangerades ett panelsamtal, var aktörerna fick delge sin syn på kunskap, delaktighet och engagemang kring EU-relaterade frågor, såväl inom den egna organisationen som Värmland i stort.

Karlstads kommun

- ✓ Stödja skolans arbete med EU-ambassadörer. Under 2018 genomför skolambassadörerna utbildningsinsatser för lärare i kommunen.
- ✓ Anordna föreläsningar och debatter under Europaveckan 2018.
- ✓ Satsningar på informationsaktiviteter med målgruppen unga väljare, för att öka valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2019.
- ✓ Utbildning för förtroendevalda våren 2018 i samarbete med SKL och Sieps.
- ✓ Införa ett EU-block i introduktionsutbildningen för förtroendevalda. Denna ska genomföras när de nya nämnderna är på plats efter valet 2018.
- ✓ På efterfrågebasis erbjuda EU-kurs för Karlstad kommuns tjänstemän och ledningsgrupper, i samarbete med Region Värmland European Office. Under 2018 genomföra en informationsinsats för att marknadsföra denna möjlighet.

Genomförande

Karlstads kommun har genomfört flera aktiviteter för att höja kunskapen om EU. Bland annat har antalet EU-ambassadörer ökat. 2018 genomfördes Europadagsfirande med tårtkalas i ett köpcentrum. Där informerades om olika lokala EU-projekt och om EU generellt.

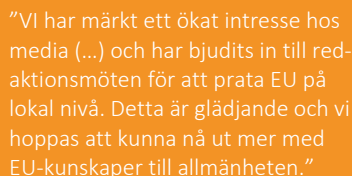
Samma dag anordnades föreläsning på Ungdomens Hus. Temat var *Fake News* och EU och handlade om myter kring EU. Denna genomfördes i samarbete med Karlstads Universitet.

Den 1 oktober 2018 öppnades Europa Direkt Karlstads informationskontor. Fokus för verksamheten har varit informationsspridning inför valet till Europaparlamentet samt utåtriktade aktiviteter i samarbete med skolor, föreningar och biblioteken i Värmland.

SKL och Sieps föreläste om EU i lokalpolitiken i samband med ett fullmäktigesammanträde i mars 2019, med cirka 70 deltagande.

Under vintern och våren 2018–2019 har alla ledningsgrupper i koncernen besökts för att informera och diskutera internationellt arbete och EU.

Läs mer: [Internationellt arbete](#)

”Vi har märkt ett ökat intresse hos media (...) och har bjudits in till redaktionsmöten för att prata EU på lokal nivå. Detta är glädjande och vi hoppas att kunna nå ut mer med EU-kunskaper till allmänheten.”

Gävle 28 november 2017

Den 28 november 2017 ingick regeringen EU-handslag med **Region Gävleborg, Gävle kommun, Ovanåkers kommun och Högskolan i Gävle.**

Gävle kommun

- ✓ Öka kunskap bland förtroendevalda och medarbetare om EU-perspektivet av för kommunen viktiga sakfrågor samt möjligheter till inflytande på EU-nivå.
- ✓ Utveckla samarbete med och stöd till utbildning om EU i skolan.
- ✓ Fortsatt arbeta för användning av EU-samarbete och EU-finansiering som verktyg för utveckling i kommunkoncernen.
- ✗ Lyfta och integrera EU-perspektivet på sakfrågor i nämnder och styrelser.
- ✓ Utveckla samverkan med relevanta parter (andra kommuner, region, Central Sweden kontoret i Bryssel, SKL med flera) för att påverka för kommunen viktiga sakfrågor på EU-nivå.
- ✓ Verka för ett ökat valdeltagande i EU-parlamentsvalet 2019.

Genomförande

Gävle kommun har genomfört flera kunskaps-höjande aktiviteter, riktade till såväl förtroende-valda som medarbetare. Kommunfullmäktige deltog i en utbildning om EU, flernivåstyre och information inför valet till Europaparlamentet, som genomfördes i samverkan med SKL, Sieps och Europaparlamentet.

”Bra initiativ som sätter viktiga frågor i fokus, främjar samarbete mellan olika organisationer och stärker mandat för genomförande.”

Kommunen delar kontinuerligt information om EU-perspektiv på sakfrågor, samråd, EU-projekt och utlysningar via nyhetsbrevet *Globala Gävle* samt Facebooksidan med samma namn.

I samband med Europadagen 9 maj genomför kommunen årligen Eurpaveckan, tillsammans med Europa Direkt Gävle och andra samarbetspartners. Gävle kommun har även tagit fram en handlingsplan för internationalisering av skolan, var bland annat Europa Direkt erbjuder stöd till EU-utbildning.

Kommunen fortsätter arbeta för att alla verksamheter ska integrera EU- och internationellt samarbete som verktyg i utvecklingsarbetet. Det innebär bland annat att, utifrån kommunens prioriteringar, analysera huruvida samarbete med andra kan bidra till ökad måluppfyllelse.

Kommunen är aktiva medlemmar i Eurotowns, är engagerade i styrelsen och bidrar bland annat till nätverkets positionspapper samt svar på samråd.

Inför valet till Europaparlamentet genomfördes en rad aktiviteter, med särskilda insatser riktade till tre stadsdelar med lågt valdeltagande vid förra Europa-parlamentsvalet.

Läs mer: [Globala Gävle](#)

Region Gävleborg

- ✓ Genomföra kunskapshöjande aktiviteter för förtroendevalda och tjänstepersoner i syfte att öka kunskapen om och visa på möjligheterna till inflytande på EU-nivå.
- ✓ Uppdatera regionens hemsida med information och kunskap gällande verksamhetens EU-relaterade arbete.
- ✓ Genom att väcka liv i det regionala nätverket av EU-samordnare och internationella strateger verka för ett ökat och fördjupat regionalt samarbete med representationskontoret Central Sweden i Bryssel.
- ✓ Genom Brysselkontoret verka för kunskapshöjning hos politiker och tjänstepersoner om EU-perspektivet på verksamhetens sakfrågor.
- ✓ Öka verksamhetens delaktighet i Europeiska nätverk, organisationer, plattformar och projekt kopplat till våra ansvarsområden (pågår i dag via exempelvis AER, CPMR, ECAD och Vanguard)
- ✓ Bedriva ett aktivt påverkansarbete i EU-frågor av vikt för Region Gävleborg.

Genomförande

Region Gävleborg har genomfört ett flertal utbildnings- och informationsinsatser för det nya regionfullmäktige, regionstyrelsen samt fördjupad information till det regionala utvecklingsutskottet.

Under förra året genomförde regionen en NUTS 2-baserad konferens, med stöd från SKL och CEMR (Council of European Municipalities and Regions), i syfte att stärka förståelsen för vikten av sammanhållningspolitiken och EU-samarbetet. Vid konferensen deltog politiker och tjänstepersoner från kommuner och regioner samt näringslivsaktörer, högskola och idéburna organisationer.

Regionen erbjuder löpande informationstillfällen till kommunstyrelsens ordföringar inom regionen, oppositionsråd, länsstyrelsen samt kommunchefer. Regionen planerar även för en halvdagsutbildning kring EU, i samverkan med Sieps, som kommer att genomföras under senhösten 2019.

Den befintliga informationen på regionens hemsida om hur regionen arbetar för internationalisering har uppdaterats. En särskild sida har upprättats med information om läget i sammanhållningspolitiken.

Det finns ett regionalt nätverk av EU-samordnare och internationella strateger i regionen. Ett första möte för att återuppliva nätverket arrangerades den 23 maj 2019.

Brysselkontoret Central Swedens nyhetsbrev sprids till alla som jobbar med eller har uppdrag kring regional utveckling. Med utgångspunkt i regionala prioriteringar gör Region Gävleborg varje år beställningar till Brysselkontoret, avseende såväl projektstöd som särskilda insatser för politisk påverkan. Denna beställning följs upp med besök från Brysselkontoret varannan månad.

Totalt sett är regionen mer aktiv nu än tidigare. Detta beror mycket på planeringen för en ny långtidsbudget och därmed även revidering av sammanhållningspolitikens villkor och förutsättningar. Förståelsen för nyttan av hög aktivitet har ökat bland såväl politiker som tjänstepersoner inom organisationen och länet i stort, bland annat tack vare ett framgångsrikt påverkansarbete.

Läs mer: [Internationell samverkan](#)

Ockelbo 28 november 2017

Den 28 november 2017 ingick **Ockelbo kommun** EU-handslag med regeringen.

Ockelbo kommun

- ✓ Genomföra kunskapshöjande aktiviteter för både förtroendevalda och tjänstepersoner.
- ✓ Fortsatt och fördjupat samarbete med EU-vänorter inom The Charter of European Rural Communities.
- ✓ Samverkan med Region Gävleborg och kommuner i det regionala nätverket för EU-samordnare/internationella strategier.

Genomförande

Ockelbo har genomfört kunskapshöjande aktiviteter för förtroendevalda och tjänstepersoner. Internationella frågor har återkommande varit på kommunstyrelsens dagordning, dock mest med fokus på kommunens egna arbete. Kommunen hade planerat en tydligare utbildningsserie, som emellertid fick avskrivas på grund av resursbrister. I maj 2019 genomfördes dock ett kunskapshöjande seminarium om EU på kommunfullmäktige, dit även intresserade från allmänheten var inbjudna.

Ockelbo kommun har fortsatt fördjupat samarbetet med vänorter inom The Charter of European Rural Communities. Kommunen har nu en ledamot i presidiet samt i den organisation som leder ungdomsarbetet. Ockelbo kommun har också beviljats och står som projektägare till det tvååriga projekt LYCEUM (Local youngsters creating European unique movement), inom EU-programmet Ett Europa för medborgarna.

Kommunen fortsätter samarbeta med Region Gävleborg och kommuner i regionen när det gäller EU- och internationella frågor. Bland annat har gemensamma program för Europadagen och Europaveckan tagits fram mellan tre kommuner. Samarbetet finns men skulle kunna utvecklas. För en liten kommun som Ockelbo, med begränsade resurser, är det här samarbetet helt avgörande.

”Initiativet kändes både viktigt och motiverat. Tyvärr har vi inte lyckats leva upp riktigt till de mål vi ville.”

Läs mer: [Ockelbo representerar Sverige i EU](#)

Västerås 24 januari 2018

Den 24 januari 2018 ingick **Region Västmanland, Västerås stad, Kungsör kommun, Mälardalens Högskola** och **Länsstyrelsen i Västmanland** EU-handslag med regeringen.

Kungsörs kommun

- ✓ Stödja internationaliseringen av näringslivet kopplat till EU, delta i utveckling av de regionala EU-programmen där så är möjligt och bidra till påverkan på den nya programperioden efter 2020.
- ✓ Öka kunskapsnivån internt i organisationen och i kommunen i stort om EU och dess påverkan på samhälls- och näringslivsutveckling. Ökad omvärldspaning om EU bland förtroendevalda och tjänstemän.
- ✓ Ökad samverkan med aktörer i Region Västmanland i EU-relaterade frågor. Genomföra lokala insatser för att gemensamt öka kunskap, delaktighet och engagemang kring EU i länet.

Genomförande

Kungsörs kommun har haft som mål att stödja internationaliseringen av näringslivet kopplat till EU. Kommunen håller sig à jour och tipsar det lokala näringslivet, bland annat vid företagsfrukostar och i nyhetsbrev, i EU-relaterade frågor.

Att öka kunskapsnivån är ett kontinuerligt arbete i Kungsör. Den ökade omvärldspaningen sker framför allt hos näringslivsenheten och sprids genom information på hemsida, i nyhetsbrev och på företagsfrukostar.

Den ökade samverkan tar sin fart i att kommunen nu satsar tillsammans i länet, med draghjälp från Region Västmanlands EU-samordnare.

Läs mer: [Internationellt samarbete](#)

”Utmaningen ligger mycket i att få tiden att räcka till. Omvärldsspaning tar tid, dela med sig tar tid, hitta forum för informationsspridning tar tid (...) vi är väldigt tacksamma för att Region Västmanland nu tar en ledarroll med helikopterperspektiv vad gäller EU-frågor.”

Region Västmanland

- ✓ Stödja internationaliseringen av näringslivet kopplat till EU, delta i utveckling av de regionala EU-programmen där så är möjligt och bidra till påverkan på den nya programperioden efter 2020. Bidra med att öka kunskapsnivån om EU och dess påverkan på samhällsutvecklingen i stort men också kopplat till näringslivsutveckling.
- ✓ Aktivt arbeta för deltagande i EU-projekt, påverka EU i frågor av särskilt intresse för Region Västmanland och länet samt proaktivt medverka för att marknadsföra länets styrkor i ett EU-perspektiv.

- ✓ Öka omvärldsspaning i EU-frågor och öka dialogen om EU, med bland annat länets kommuner, i frågor av särskilt intresse för länet. Genomförande av lokala insatser för att gemensamt öka kunskap, delaktighet och engagemang om EU i regionen. Under 2018 genomföra ett antal kunskapshöjande seminarier med politiker och tjänstemän inom regionen och länets kommuner.

Genomförande

Region Västmanland deltar i flera nätverk för att stödja näringslivet vad gäller innovation och forskning, och ett flertal insatser har gjorts och görs med finansiering från EU.

Inför nästkommande programperiod deltar regionen flera konstellationer för att påverka programmen.

Resultat från regionens projekt publiceras och kommuniceras via externa kanaler såsom webbsida och sociala kanaler, i syfte att nå en bredare målgrupp. Detta görs mer systematiskt och mer frekvent från och med 2019 än vad man gjort tidigare. Utöver det kommuniceras projekt samt resultat av deltagande i projekt via seminarier och konferenser, vilka är riktade till intressenter och samverkanspartners.

I maj 2018 hölls ett kunskapsseminarium om delaktighet i EU med Sieps och SKL. Region Västmanland, Västerås Stad och Kungsörs kommun berättade även om aktuella EU-frågor. Inbjudna var förtroendevalda på lokal och regional nivå samt tjänstepersoner i kommuner och regioner.

Ett EU-nätverk med kommunerna i Västmanlands län har bildats på initiativ av Region Västmanland. Uppstartsmöte hölls den 21 mars 2018 och nätverket kommer att träffas tre till fyra gånger årligen. Nätverket ska fungera som en plattform för samverkan, kunskaps- och erfarenhetsutbyte, men också som ett bollplank i EU-relaterade frågor. Det kan handla om det rent operativa arbetet kring EU-finansierade projekt, men även om strategiska ställningstaganden i den hemmarvarande kommunens EU-relaterade arbete. Olika föreläsare kommer att bjudas in beroende på vad nätverket ser för behov av information, dialog och inspiration.

Region Västmanland har identifierat ett antal områden var ytterligare insatser föreslås. Bland annat föreslås ytterligare informations- och kunskapsutbildning till EU-ambassadörer bland länets skolor, som kan verka för ökad EU-kunskap och delaktighet i sina respektive led och bland eleverna. Vidare förespråkas ytterligare kunskapsseminarier för tjänstepersoner och förtroendevalda, samt ett mer systematiskt arbete med journalistkåren, för att bättre nyttja tillgängliga mediala kanaler.

”Vi funderar framledes hur man kan jobba på olika fronter med EU-handslaget. Det är viktigt att man jobbar systematiskt så att arbetet blir en del av allas vardag för att skapa långsiktighet så det inte enbart handlar om enstaka insatser som glöms bort.”

Regionen avser ta kontakt med länets övriga hantslagsaktörer, för att följa upp arbetet med EU-handslaget och identifiera ytterligare gemensamma insatser.

Läs mer: [En del av Sverige, EU och världen](#)

Västerås stad

- ✓ Stödja internationaliseringen av näringslivet kopplat till EU, delta i utveckling av de regionala EU-programmen där så är möjligt och bidra till påverkan på den nya programperioden efter 2020. Bidra med att öka kunskapsnivån om EU och dess påverkan på samhällsutvecklingen i stort men också kopplat till näringslivsutveckling.
- ✓ Aktivt arbeta för deltagande i EU-projekt, påverka EU i frågor av särskilt intresse för Västerås och proaktivt medverka för att marknadsföra Västerås stads styrkor i ett EU-perspektiv.
- ✓ Under 2018 fortsättningsvis aktivt bygga upp ett strategiskt stöd med nätverket för den internationella processen för att varje förvaltning ska tydliggöra sitt specifika internationella och EU-arbete.
- ✓ Undersöka förutsättningar för att öka volontärutbyten via Europeisk Volontärtjänst.
- ✓ Öka omvärldspaning om EU hos förtroendevalda och tjänstemän, samt öka kunskapen internt i organisationen och förbereda de förtroendevalda och tjänstemän inför valen 2018 och 2019.
- ✓ Ökad dialog om EU-frågor mellan regionen och kommunen. Genomförande av lokala insatser för att gemensamt öka kunskap, delaktighet och engagemang om EU i Västerås och i länet.
- ✓ Aktivt erbjuda gymnasieskolors elever och lärare möjlighet till internationella aktiviteter och kontakter.

Genomförande

Västerås stad bedrev tillsammans med internationella partners det EU-finansierat projektet *Crossover*, som syftade till att öka valdeltagandet i Europaparlamentsvalet.

Kommunstyrelsen har beslutat om en handlingsplan för påverkan på samhällningspolitiken och den nya programperioden. Stöd i processandet erhöles från Stockholmsregionens Brysselkontor och regionala representanter på tjänstepersonnivå, för att ta fram ett samrådssvar till EU om långtidsbudgeten.

Information om utlysningar i EU-program sprids löpande på strateginivå för att öka deltagandet i EU-projekt.

Flera riktade satsningar inom ramen för gymnasieskolornas verksamheter har genomförts. Den särskilt utsedda EU-samordnaren deltar regelbundet på skolornas internationella råd, där planering och uppföljning görs. Rektorer för de kommunala gymnasieskolorna träffas minst varannan vecka och ges också

möjlighet att delge varandra erfarenheter. Vidare drivs flera skolprojekt med EU-finansiering. Många skolor deltar också i miniprojekt via *eTwinning* eller andra redan upparbetade kanaler.

Ett internt EU-nätverk med strategier från förvaltningar och bolag har bildats. Nätverket har genomfört en workshop i syfte att få fart på det internationella arbete, där styrning, stöd och genomförande av projekt ingår. Ytterligare fem möten har genomförts under 2018 respektive två möten under 2019, och nätverket fortsätter att utveckla kompetens kring EU. Nätverket får fortlöpande information om EU-frågor, Brexit, olika utlysningar och hur stadens interna stöd kring EU- och internationella frågor utvecklas. Nätverket bidrar till att skapa struktur för ständiga förbättringar kring tre delprocesser för internationellt arbete och EU-arbete: i) styrning (inklusive kunskap, delaktighet och påverkan), ii) stöd (inklusive kunskap, kommunikationsverktyg, administration och ekonomi) samt iii) genomförande av projekt (ansökningar, genomförande, uppföljning och redovisning).

Västerås stad har tagit fram en processbeskrivning som ger en överblick av kommunens internationella arbete. Processbeskrivningen har bidragit till ökad förståelse för helhetsperspektivet.

Vidare har kommunen tagit fram en kommunikationsplan med mål, strategier, målgrupper, kommunikationskanaler samt ett antal aktiviteter som kommer att kompletteras framöver. Detta i syfte att öka delaktighet, kunskap och stöd i EU-relaterade frågor. Västerås har utsett en ansvarig kommunikatör för EU och internationellt arbete, som för in EU-dimensionen i kommunikatörsnätverket. Kommunikatörer ska också fundera över hur invånarna nås av information i EU-relaterade frågor.

Västerås stad har genomfört en utredning i vilken förutsättningar för att öka volontärutbyten via Europeisk Volontärtjänst har undersökts. Frågan processas fortsatt för att se var i organisationen ett uppdrag kring detta skulle kunna ligga. Ett tänkbart alternativ är inom det strategiska projektet *Skolan först*.

Två kunskapsseminarier om EU-frågor har hållits i Västerås tillsammans med SKL och Sieps, där politiker och tjänstepersoner har bjudits in. Genom att konkretisera och prata om EU-frågor för förtroendevalda och tjänstepersoner ökar kunskapen om EU internt.

Västerås stad för en dialog med Region Västmanland i EU-frågor, vilken har intensifierats sedan regionen tillsatte en ny EU-strateg. Det finns numera ett regionalt nätverk för EU-samordnare eller motsvarande som Region Västmanland sammankallar. Regionen har också startat ett nyhetsbrev som Västerås kan ge input till.

Läs mer: [Riktlinje och policy för internationellt arbete](#)

Gislaved 2 mars 2018

Gislaveds kommun, Jönköpings kommun, Habo kommun, Vetlanda kommun, Värnamo kommun samt **Småland Blekinge Halland South Sweden** ingick den 2 mars 2018 EU-handslag med regeringen.

Gislaveds kommun

- ✓ Stödja skolans EU-ambassadörsarbete.
- ✓ Tillsammans med andra lokala och regionala aktörer anordna aktiviteter under Europaveckan 2018.
- ✓ Satsningar på informationsaktiviteter riktade mot målgruppen unga väljare, i syfte att öka valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2019.
- ✓ Utbildning för förtroendevalda och tjänstemän våren 2018 i samarbete med SKL och Sieps.
- ✓ Genomföra ett studiebesök till Bryssel efter valet 2018 där hela den nyvalda Kommunstyrelsen deltar.

Genomförande

Gislaveds kommun har genomfört olika aktiviteter för att stödja skolans EU-ambassadörsarbete. Bland annat har en EU-utbildning för samtliga lärare på Gislaveds gymnasium genomförts.

Den 7 maj 2018 anordnades flera paneldebatter och föreläsningar i Ljushallen i Gislaveds kommunhus. Fokus låg på hur EU påverkar arbetet i Gislaved, kopplat till Agenda 2030.

Under hela Europaveckan pågick en utställning på Gislaveds bibliotek om EU:s ekonomiska samarbete, skapad av eleverna på samhällsvetenskapliga programmet vid Gislaveds gymnasium.

En utbildning för förtroendevalda och tjänstemän i EU-frågor genomfördes den 2 mars 2018. Deltagande förtroendevalda och tjänstepersoner var nöjda med utbildningens innehåll, som ansågs tydliggöra kopplingen mellan EU- och den lokala nivån i Sverige.

Den 24-26 mars 2019 genomfördes ett studiebesök till Bryssel. Deltog gjorde hela den nyvalda kommunstyrelsen samt kommundirektörens ledningsgrupp, där samtliga förvaltningschefer samt avdelningschefer på kommunstyrelseförvaltningen ingår.

Läs mer: [EU-veckan](#), [EU på schemat](#)

”Gislaveds kommun ser positivt på EU-handslaget eftersom det har gett ett ökat fokus på vikten av att öka kunskapen och delaktigheten inom EU. Det övergripande EU-arbetet i kommunen har stärkts i och med genomförandet av åtaganden i EU-handslaget.”

Jönköpings kommun

- ✓ Genomföra kunskapshöjande aktiviteter för förtroendevalda och tjänstepersoner med fokus på EU beslutsprocesser, påverkan och EU-program.
- ✓ Fortsätta arbeta för användning av EU-samarbete och EU-finansiering som verktyg för utveckling i kommunkoncernen.
- ✓ Tillsammans med andra lokala och regionala aktörer medverka till flera gemensamma aktiviteter och samverkan kring EU-program samt påverka EU i frågor av vikt för mål och prioriteringar på regional och kommunal nivå. Exempel på aktiviteter under den årliga Europaveckan, regional samverkan inom EU projekt till exempel projektet CHANGE.
- ✓ Verka för ett ökat valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2019.

Genomförande

Jönköping, Habo, Mullsjö och Vaggeryd kommun samverkar kring EU- och internationella frågor med hjälp av en internationell strateg. Förtroendevalda från alla fyra kommuner deltog vid en EU-utbildning med SKL och Sieps, som genomfördes den 15 mars 2019.

En ny internationell strategi antogs av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige under hösten 2018. Strategin upprätthåller vikten av internationalisering och möjligheten att använda EU- och extern finansiering för verksamhetsutveckling. Ambitionen är att initiera eller delta i projekt som skapar mervärde för kommunens verksamhet.

”EU-handslaget har haft en symbolisk betydelse som har stärkt kommunen och internationaliseringen. EU-handslaget har lyfts i olika sammanhang och bidragit till uppmärksamhet kring EU-frågor bland förtroendevalda och medarbetare i Jönköping.”

Kommunen har i egen regi och tillsammans med andra arrangerat flertalet EU-relaterade aktiviteter. I januari 2019 arrangerades en EU-projektkonferens som riktades till ekonomer och projektledare. Regionen och länets 13 kommuner har samarbetat i socialfondsprojektet CHANGE kring kompetensutveckling av medarbetare som jobbar med nyanlända och utrikesfödda.

Under 2019 genomfördes ett projekt för att öka valdeltagandet bland unga förstagångsväljare.

De senaste fem åren har en Europavecka arrangerats, i samverkan med olika aktörer.

”Mer behövs göras och internationalisering och EU-påverkan behöver stärkas ytterligare.”

Läs mer: [Nyhetsbrev](#)

Småland Blekinge Halland South Sweden

- ✓ Utveckla en organisationsöverskridande metod/rutiner för påverkansarbete i EU-frågor.
- ✓ Fördela ansvar mellan och inom medlemsorganisationer för ökat deltagande i europeiska samverkansplattformar.
- ✓ Öka finansieringen från EU inom prioriteringsområden – årligen utpekade i de Läns specifika dokumenten.
- ✓ I större utsträckning nyttja och samarbeta med existerande arenor för information och dialog kring EU-relaterade frågor.
- ✓ Översyn av hur medlemsorganisationerna i Småland Blekinge Halland South Sweden kommunicerar EU-relaterad information via den externa och interna hemsidan.
- ✓ Kunskapshöjande aktiviteter för politiker och tjänstepersoner.
- ✓ Utveckla Småland Blekinge Halland South Sweden European Office's interna nyhetsbrev.

Genomförande

Småland Bleking Halland South Sweden European Office (SBHSS) arbetar bland annat med policybevakning genom det gemensamma Brysselkontoret. Det finns tematiska samarbeten som befinner sig i en uppbyggnadsfas och man anordnar ett årligt återkommande Europaforum.

Brysselkontorets personal har under året varit på hemmaplan för att delta på chef- och styrgruppsmöten samt konferenser och möten med tjänstepersoner. Brysselkontoret besökte inledningsvis ägare för genomgång av konkreta insatser kopplade till årets prioriteringar. Besöken var av stort värde för att underlätta navigering på den europeiska arenan, samtidigt som hemmaregionernas tjänstepersoner fick utökad tematisk kunskap om nödvändiga arbetssätt.

Våren 2018 arrangerades för andra året i rad Småland-Blekinge-Hallands Europaforum. Den framgångsrika heldagskonferensen i Alvesta var ett led i ett ägarbeslut om att stärka kunskapen om EU hos tjänstemän och politiker. I samband med Europaforum anordnades ett möte riktat till kommuner i Småland, Blekinge och Halland. Inom ramen för Hallands västsvenska arbete, organiserade de också sin traditionsenliga EU-konferens.

En utbildningsdag för nya politiker anordnades i Region Kalmar län i februari 2019, bland annat med fokus på strukturfonderna, internationella samarbeten och Småland-Blekinge-Hallands EU-samarbete.

Europa Direkt i Jönköpings län arrangerade tillsammans med Sieps den 12 oktober 2018 en utbildningsdag för förtroendevalda och tjänstepersoner på regional nivå, för att öka kunskapsnivån och förståelse för EU:s påverkan på den lokala och regionala politiken. En representant från Sieps diskuterade EU:s framtid samt vilka frågor EU står inför och vad detta betyder för unionen och Sverige. Dagen arrangerades som ett led i arbetet med EU-handslaget. Vidare har

det även arrangerats ett seminarium om Brexit och dess potentiella konsekvenser för det lokala näringslivet.

SBHSS erfar flertalet goda regionala exempel som syftar till ökad kunskap och delaktighet i EU, såsom exempelvis *Demokratisoppa* och *Model EU*.

Läs mer: [Nya förutsättningar för regional utveckling, Demokratisoppa, Model EU](#)

Värnamo kommun

- ✓ Genomföra kunskapshöjande aktiviteter för förtroendevalda och tjänstepersoner i syfte att öka kunskapen om och visa på möjligheterna till inflytande på EU-nivå.
- ✓ Medverka till gemensamma aktiviteter med Region Jönköpings län och andra kommuner för att påverka sakfrågor på EU-nivå.
- ✓ Lyfta och integrera EU-perspektivet på sakfrågor i nämnder och styrelser.
- ✓ Öka finansiering från EU när det gäller prioriterade utvecklingsområden.
- ✓ Verka för ett ökat valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2019.

Genomförande

Värnamo har genomfört en rad aktiviteter för att öka kunskapen om EU samt verka för ett ökat valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2019. Kommunen har bland annat producerat en filmserie om EU-påverkan och vikten av att rösta, samt tagit fram informationsmaterial och broschyrer som visats i Värnamo stadsbibliotek.

Värnamo kommun har ett internt EU-nätverk med representanter från alla förvaltningar. EU-nätverket träffas för att diskutera aktuella sakfrågor och arbetar gemensamt med utvecklingsområden samt finansieringsansökningar. Representanterna återkopplar sedan till respektive förvaltning. Värnamo kommun har också träffat andra kommuner i länet för samverkan.

Läs mer: [EU påverkar dig](#)

Uppsala 23 mars 2018

Den 23 mars 2018 ingick regeringen EU-handslag med **Uppsala kommun, Enköpings kommun, Heby kommun, Håbo kommun, Tierps kommun, Östhammars kommun** samt **Region Uppsala** och **Länsstyrelsen i Uppsala**. EU-handslaget ägde rum på Humanistiska teatern och samarrangerades med Utrikespolitiska föreningen i Uppsala. Åtagandena syftade till att stärka samverkan mellan länets aktörer för att bättre dra nytta av möjligheterna som det europeiska samarbetet medför, att utveckla påverkansarbetet i frågor som är av strategisk vikt för Uppsala län samt att öka kunskapen och förståelsen för EU hos folkvalda och tjänstepersoner.

Enköpings kommun

- ✘ Under våren 2019 genomföra satsningar för att öka delaktigheten och verka för ett ökat valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2019 hos unga.
- ✘ Riktade utbildningsinsatser på kommunens gymnasium för att nå första-gångsväljare.
- ✓ Förbättra tillgången till EU-relaterad information.

Genomförande

Enköpings kommun har haft svårt att genomföra sina åtaganden på grund av brist på personella resurser. Däremot har en satsning kring EU-relaterad information genomförts inför valet, och fler kanaler än tidigare har använts. Exempelvis har annonsering skett vid busskurer och i sociala medier, med framtagna filmer och information om valet. Kommunens hemsida genomarbetades också med matnyttig information kring valet.

Läs mer: [Debattartikel: EU-handslag för ökad delaktighet](#)

Heby kommun

- ✓ Genom informationsinsatser på bland annat bibliotek, medborgarkontor och hemsida sprida kunskap om de möjligheter som medlemskapet i Europeiska Unionen ger på lokal nivå.
- ✓ Öka kännedomen och deltagandet bland medborgarna inom de EU-finansierade projekten Leader Nedre Dalälven, Affärskompetens Nu, Energi- och Klimatrådgivarna, som kommunen och andra aktörer deltar i.

Genomförande

Heby kommun har arbetat aktivt med kunskapsförmedling kring de möjligheter som EU-medlemskapet innebär för lokal nivå. Detta bland annat genom spridning av broschyrer om EU-finansierade projekt på bibliotek och medborgarkontor. Projekten marknadsförs även på kommunens hemsida.

Läs mer: [Stöd och finansiering](#)

Region Uppsala

- ✓ Vid Omvärldsdagen hösten 2018 lyfta EU-dimensionens betydelse inför arbetet med verksamhetsplan och budget 2020.
- ✓ I samband med chefsdag under hösten 2018 närmare belysa EU-perspektivets påverkan på Region Uppsalas ansvarsområden.
- ✓ Tillsammans med Uppsala kommun genomföra fördjupade kompetenshöjande aktiviteter för förtroendevalda och koncernledning samt andra strategiska nyckelfunktioner, i syfte att ge ramverk och förståelse för EU:s beslutsprocess samt dess påverkan på verksamheterna.
- ✗ Skapa rutiner för löpande omvärldsbevakning av beslut på EU-nivå som påverkar den egna verksamheten, till exempel med stöd av Stockholmsregionens Europakontor.
- ✗ Verka för att Uppsala ska vara en nyskapande kunskapsregion med internationell lyskraft, som bidrar till en globalt hållbar samhällsutveckling, genom aktiv medverkan i nätverk för andra innovationsledande regioner i Europa.
- ✓ Region Uppsala ska ta fram en handlingsplan för internationell lyskraft, där intentionerna från EU-handslaget inarbetas.
- ✓ Aktivt verka för att EU:s strukturfonder i kommande programperiod blir en ännu större framgång av samverkan, utvecklingskraft och förebild för en sammanhållningspolitik med tydliga mervärden och nytta för företag och invånare.
- ✓ Öka kapaciteten för såväl Region Uppsala som andra aktörer i Uppsala län att medverka i och dra nytta av EU:s strukturfonder. Ett EU-projektkontor inrättas för att dels öka Region Uppsalas engagemang i EU-projekt, dels stödja och mobilisera aktörer i länet att bidra till sammanhållningspolitikens målsättningar.
- ✓ Öka kapaciteten inom organisationen att medverka i och dra nytta av EU:s forsknings- och innovationsprogram Horisont 2020, inte minst EIT Health, i samverkan med regionala aktörer såväl som europeiska partners.

Genomförande

Region Uppsala har genomfört flera aktiviteter för ett kompetenslyft i EU-frågor, för att stärka regional samverkan över gränser, samt för intressebevakning inför den kommande programperioden.

Omvärldsdagen utgör startskottet för kommande års verksamhetsplanering för ledande politiker och tjänstepersoner från Region Uppsala och länets åtta kommuner. Vid 2017 års omvärldsdag deltog Katarina Areskoug Mascarenhas, chef för kommissionens representation i Sverige, och gav en övergripande bild

av EU och unionens framtida utmaningar. Vid omvärldsdagen 2018 skedde en fördjupning av denna presentation utifrån olika sakområden.

Den 4 oktober 2018 arrangerades en chefsdag för Region Uppsalas alla ledningsgrupper, med totalt 120 deltagare. Temat för dagen var internationell lyskraft, med syfte att öka engagemanget och viljan att utveckla verksamheterna utifrån internationell lyskraft. Chefsdagen innehöll flera föreläsningar med internationellt tema, med fördjupning på EU:s betydelse och påverkan på Region Uppsala och Uppsala län. Synpunkter samlades in under hela dagen, vilka efterföljande kom att inarbetas i Region Uppsalas nya strategi för internationell lyskraft. Även EU-handslagets aktiviteter och inriktning har inarbetats i strategin, som behandlades i regionstyrelsen i maj/juni 2019.

Förberedelserna inför den nya programperioden har påbörjats. Inom Region Uppsala finns kompetens att hantera EU:s strukturfonder. Region Uppsala ingår i EIT Health och för fortlöpande dialog med framför allt Uppsala universitet om förutsättningarna att dra nytta av EU:s forsknings- och innovationsprogram. Regionen har även haft möte med Stockholmsregionens Europakontor kring fortsatt samverkan.

Läs mer: [EU](#)

Tierps kommun

- ✓ Kunskapshöjande aktiviteter för förtroendevalda i syfte att öka kunskapen om och visa på möjligheterna till inflytande i EU:s beslutsprocess.
- ✗ Arrangera seminarier/workshops för tjänstepersoner i syfte att öka kunskapen om hur omvärldsbevakning kan användas som verktyg i verksamhetsutveckling.
- ✗ Arrangera aktiviteter, internt och externt, för att öka kunskap och engagemang kring EU-frågor i Tierps kommun.
- ✗ Höja kompetensen kring tillgänglig EU-finansiering och etablera rutiner kring intressebevakning.

Genomförande

En presentation om hur EU påverkar Tierp lokalt har genomförts i samverkan med Region Uppsala. Utifrån presentationen diskuterades hur demokratiberedningen kunde utforma olika aktiviteter.

Läs mer: [Debattartikel: EU-handslag för ökad delaktighet](#)

”Med en nytillsatt politisk ledning har det varit svårt att fånga upp de pågående projekt som fanns när den nya demokratiberedningen tog över. Därför har uppdraget om EU-handslaget lite fallit mellan stolarna. Ytterligare aktiviteter har inte kunnat prioriteras.”

Uppsala kommun

- ✓ Kunskapshöjande aktiviteter för förtroendevalda i syfte att öka kunskapen om och visa på möjligheterna till inflytande i EU:s beslutsprocess.
- ✓ Arrangera seminarier/workshops för tjänstepersoner i syfte att öka kunskapen om hur omvärldsbevakning kan användas som verktyg i verksamhetsutveckling.
- ✓ Arrangera aktiviteter, internt och externt, för att öka kunskapen och engagemanget om och för EU-frågor i Uppsala.
- ✓ Höja kompetensen kring tillgänglig EU-finansiering och etablera rutiner kring intressebevakning.

Genomförande

Två av Uppsalas kommunalråd har uppdrag som ersättare i den svenska delegationen till Europeiska Regionkommittén. Tjänsteorganisationen stöttar deras medverkan. Uppsala kommun är också medlem i Eurocities. På årsmötena deltar kommunstyrelseordförande och vice-kommunstyrelseordförande. I dessa sammanhang får kommunalråden god överblick och kunskap om vad som är på gång inom EU-institutionerna som kan komma att påverka Uppsala kommun.

Särskild fokus har riktats mot EU-frågorna i samband med valet till Europaparlamentet. Den 17 maj bjöds förtroendevalda och tjänstepersoner i Uppsala kommun in till ett öppet frukostseminarium om Europaparlamentsvalet. Information om EU och valet till Europaparlamentet har dessutom tillgängliggjorts under de förtroendevaldas flik på kommunens intranät.

Under 2018/2019 har processer kring omvärldsbevakning och omvärldsanalys förbättrats och förfinats. EU-bevakning utgör en del av detta arbete. Under 2019 planeras en ny omvärldsstrategi för Uppsala kommun, och för närvarande övervägs möjligheten att addera en riktlinje för kommunens medlemskap i Eurocities. Riktlinjen ska behandla hur kommunorganisationen systematiskt kan förse förtroendevalda med information om vad som är på gång på EU-arenan.

En stor del av Uppsalas kommuns åtaganden kring EU-handslaget har skett inom ramen för ett projekt som syftar till att öka valdeltagandet och EU-kunskapen bland kommuninvånarna. Projektet, som stöds av MUCF, arbetar genom demokratiambassadörer. Genom korta filmklipp, och inlägg i Uppsalas kommunalskanaler på sociala medier, sprids kunskapen om EU brett. Demokratiambassadörerna finns dessutom på plats vid större sammankomster i Uppsala för att möta kommuninvånarnas frågor. De stöttar arrangerandet av debatter och kunskapshöjande seminarier. Inom ramen för projektet har det bland annat anordnats debatter om EU för förstagångsväljare. Demokratiambassadörerna skapar intryck och gör avtryck inom kommunorganisationen såväl som i kommungeografen. Särskilt utpekade målgrupper är unga, funktionsnedsatta och utrikesfödda.

Kommunledningskontorets enhet för näringsliv och utveckling arbetar aktivt med att höja kompetensen bland kollegor. Detta bland annat genom deltagande på

olika förvaltningars arbetsplatsträffar. Det har också arrangerats workshops och strukturerade dialoger med centrala myndighetsrepresentanter.

Läs mer: [Internationellt arbete](#), [Demokratiambassadörer förklarar](#)

Ystad 18 april 2018

När **Ystads kommun, Simrishamns kommun, Sjöbo kommun, Tomelilla kommun** och **Sydöstra Skånes Samarbetskommitté (SÖSK)** ingick EU-handslag med regeringen stod ungdomars delaktighet i fokus. Aktörerna åtog sig bland annat att anordna årliga medborgardialoger med unga samt att förbättra förutsättningarna för förstagångsväljare att delta de allmänna valen 2018 och i Europaparlamentsvalet 2019. Utöver en paneldiskussion med politiska representanter från kommunerna deltog dåvarande EU- och handelsminister Ann Linde också i en diskussion med ungdomsrepresentanter från kommunerna.

Sydöstra Skånes Samarbetskommitté (SÖSK)

- ✓ Genom Europa Direkts verksamhet arbeta mer målgruppsanpassat och fokusera särskilt på ungas deltagande och engagemang i EU-frågor, med mål att förbättra förutsättningarna för förstagångsväljare att delta i allmänna val 2018 och Europaparlamentsvalet 2019.
- ✓ Tillsätta en ungdomsreferensgrupp inför projektperioden 2018-2020 och direkt involvera unga i SÖSK arbete.
- ✓ Utföra EU-ambassadörsutbildningar och anordna årliga medborgardialoger med och för unga.
- ✓ Tillsammans med skolor genomföra olika utbildningsinsatser för att öka EU-kunskap och engagemang bland lärare och elever.
- ✓ Minska uppfattat avstånd till Bryssel genom att fokusera på kunskapshöjning om EU, förklara och förtydliga sambandet mellan lokala EU projekt och EU:s mål och prioriteringar, samt förklara EU:s roll i de nationella valen.
- ✓ Bredda EU-utbildningar till att även inkludera anställda som är i direktkontakt med medborgare inför valen 2018 och 2019, såsom demokrati- och valsamordnare, bibliotekarier, informationsenheter och kommunikatörer. SÖSK kommer genomföra minst ett utbildningstillfälle per deltagande kommun.
- ✓ Genomföra målgruppsanpassad utbildning för chefer från deltagande kommuner, minst fyra EU-kompetenshöjande utbildningar för tjänstepersoner och organisera ett årligt möte med kommunernas kommunikatörer.
- ✗ Genomföra EU-projektanalyser som ska fungera som underlag för en ny gemensam EU-projektanalys (EPA).

Genomförande

SÖSK har genomfört flera aktiviteter med syfte att öka kunskapen om och samverkan kring EU-frågor i medlemskommunerna. Särskilt fokus har riktats mot ökad delaktighet bland unga.

Under hösten 2018 arrangerades rekryteringsevenemang i alla medlemskommuner för att engagera flera unga i SÖSK:s arbete. I samverkan med studenter från

Lunds Universitet, har unga EU-ambassadörer fått utbildning i EU-kunskap och genomfört en rad aktiviteter i sina respektive hemkommuner. Inför Europaparlamentsvalet genomförde EU-ambassadörerna informationskampanjer i Simrishamn, respektive Skurup i samband med det lokala kosläppet, samt en politikerdebatt i Ystad.

SÖSK har genomfört kunskapshöjande insatser internt, bland annat i samverkan med Sieps, för förtroendevalda såväl som tjänstepersoner. I mars samlade SÖSK ett 70-tal politiker och tjänstemän från medlemskommunerna, för att diskutera arbetet för att öka kunskapen om EU och sammanhållningspolitiken samt kopplingarna till kommunernas verksamhetsenheter.

”En stor vinst i vårt arbete kring att stärka delaktigheten i EU och att höja engagemanget för frågor som beslutas på EU-nivå görs genom samverkan och samhandling mellan våra kommuner och mellan olika aktörer och verksamheter.”

Vidare arrangerades i maj den så kallade *Leaderbussen*, ett initiativ som erbjöd representanter från politiken, tjänstemannakåren och media att besöka ett stort antal av områdets Leaderprojekt. På bussen informerades även om valet till Europaparlamentet.

Ytterligare initiativ har tagits i samverkan med Europa Direkt Sydsåne, som inför Europaparlamentsvalet genomförde ett antal informationsinsatser. Bland annat informationsträffar för nyvalda politiker, men också riktade insatser mot unga. Detta exempelvis genom utskick av vykort till förstagångsväljare i området, kontakt med gymnasielärare i samhällsvetenskap samt en informationskampanj på Ystads Gymnasiums EU-dag. Därtill har två nya hemsidor tagits fram under 2018 med förbättrad information om EU, varav en riktar sig särskilt mot unga.

Läs mer: [Leaderbussen](#), [dittEU.se](#)

EU-handslaget

Uppföljning av kommuner och regioners åtaganden

EU-handslaget syftade till samhällsomfattande krafttag i arbetet med att stärka kunskap, insyn och delaktighet i EU-relaterade frågor i Sverige. Representanter från kommuner, regioner, arbetsmarknadsparter, läroverk, ungdoms- och studieförbund ingick en överenskommelse med regeringen om att genomföra ambitionshöjande åtgärder, utifrån respektive aktörs förutsättningar och behov.

Denna rapport ämnar följa upp lokala och regionala åtaganden samt lyfta goda exempel på hur man på olika sätt kan stärka och främja delaktigheten i EU. Uppföljningen utgör en del av SKL:s åtagande inom ramen för EU-handslaget, och representerar förbundets fortsatta engagemang i frågan.

Upplysningar om innehållet
Niklas Hellblom niklas.hellblom@skl.se

© Sveriges Kommuner och Landsting, 2019
ISBN/Beställningsnummer: 978-91-7585-745-9